

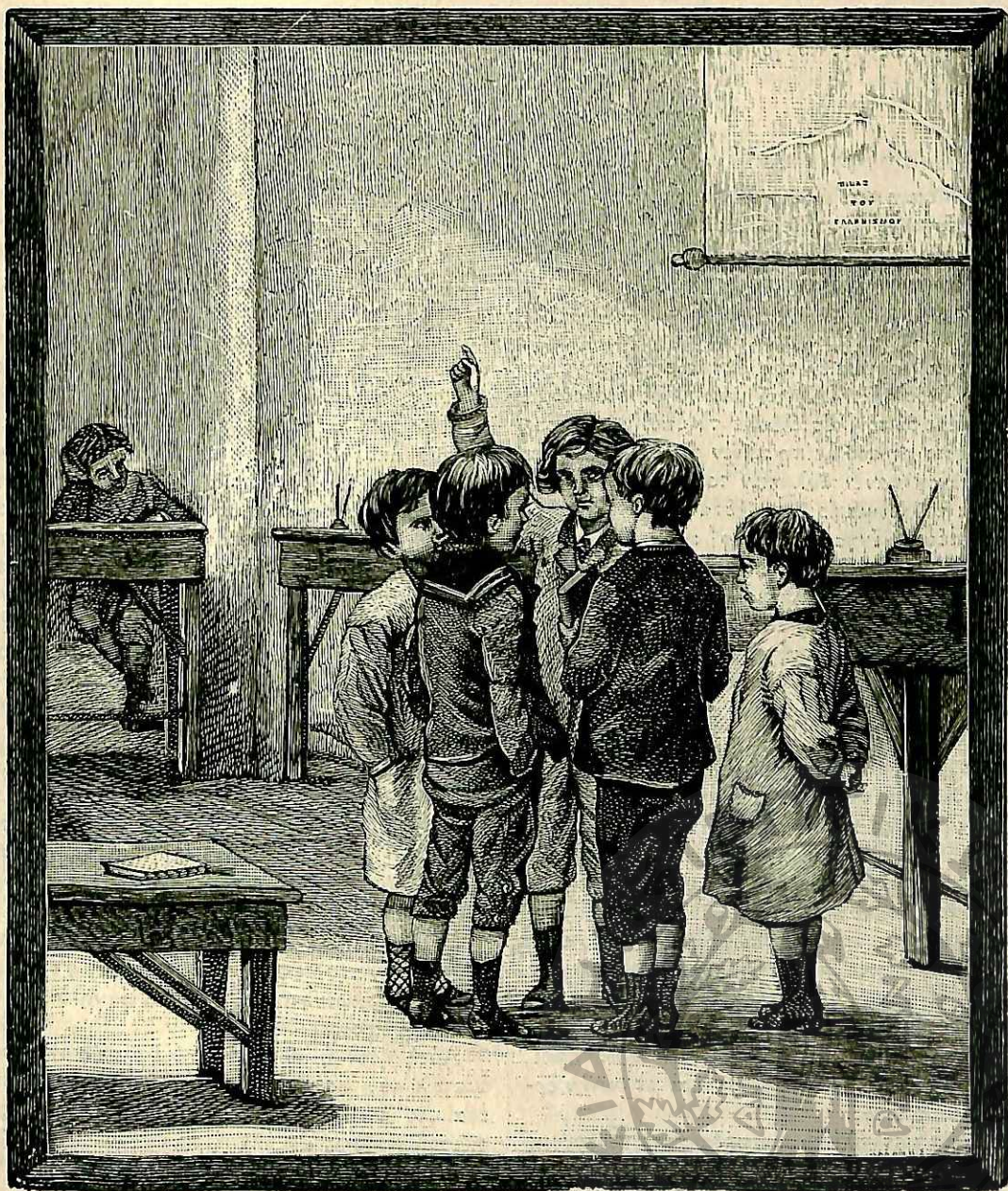
Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΑΣΙΑ

ΕΤΟΣ Δ'

ΑΘΗΝΗΣΙ, κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1882.

ΑΡΙΘ. 4

Η ΠΡΩΤΑΠΡΙΑΙΑ

(Ἴδε σελ. 53)

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ

Ἀποστέλλεται μετὰ τοῦ φυλλαδίου τούτου πρὸς τοὺς δικαιουμένους νὰ τὸ λάβωσι δωρεάν.

Ἐνεκα ἀπρόοπτου βλάβης τῶν ξυλογραφῶν ἃς εἶχον ἐτοιμοὺς διὰ τὸ «Παιδικὸν Λεύκωμα» κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐκτύπωσις αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀπηττετο ἐνὸς ἔτι μὲν βραδύτης ὅπως ἐπανορθωθῇ τὸ ἐπισυμβάν ἐμπόδιον, ἐν ᾧ, ἡ ὕλη πᾶσα ἦτο ἐστοιχειοθετημένη καὶ καθ' ὅλα ἐτοιμος πρὸς τύπωσιν ἐν τῷ τυπογραφείῳ, προετιμήσαμεν, ὅπως ταχύτερον ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ἀνυπομονήσιν τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν μας, νὰ ἐκτυπώσωμεν τὸ βιβλίον ἀνεὺ τῶν εἰκόνων τοῦ, ἐπιφυλαττόμενοι ν' ἀναπληρώσωμεν τὴν ἑλλειψίν ταύτην ἐν τῇ «Διαπλάσει» διὰ δημοσιεύσεως πλειοτέρων εἰκόνων, ὅπως μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωσι καὶ θὰ πεισθῶσιν οἱ μικροὶ μας συνδρομηταί.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΜΑΜΜΗ ΚΑΙ ΕΓΓΟΝΟΣ

Α'

Ἡ μάμμη ὠνομάζετο Σουλτάνα.

Ὁ ἐγγονος ὠνομάζετο Χρῖστος.

Ἡ μάμμη ἦτο ἐξήκοντα ἐτῶν.

Ὁ ἐγγονος ἦτο ἑνδεκα ἐτῶν.

Ἡ μάμμη ἐξύπνα μὲ τὸ πρῶτον λάλημα τοῦ πετεινοῦ, ἐσκήνετο πρὶν ἀκόμη φέξῃ, ἤναπτε πῦρ εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ ἡτοίμαζε τὸ πρόγευμα τοῦ ἐγγόνου της. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἐβούρταιζε τὰ φορέματά του, ἐστίλθωνε τὰ ὑποδήματά του· παρετήρει μὴ τοῦ λείπῃ κανὲν κομβίον ἢ μὴ εἶνε ἐσχισμένον κανὲν θυλάκιόν του· ἤνοιγε τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου της, ὅπως ἀναπνεύσῃ καθαρὸν ἀέρα ὁ ἐγγονός της ἀφ' οὗ ἐξύπνα· ἐξήταζε, ὡς γέρων πλοίαρχος, τὸν οὐρανὸν ὅπως ἐννοήσῃ τί καιρὸν θὰ κάμῃ διὰ νὰ τῷ φορέσῃ ἢ νὰ μὴ τῷ φορέσῃ ἐπανωφόριον· ἔπειτα δὲ ἀφ' οὗ ἐξημέρονε, κατὰ τὰς ἑξ ἡμισυ, ἐπήγαινε δειλά, δειλά πλησίον τῆς κλίνης του· καὶ ἀφ' οὗ ἴστατο ἐπὶ πολὺ παρατηροῦσα μὲ ἀνέκφραστον στοργὴν τὴν ὥραιαν μορφήν του, ἀπεφάσιζε τέλος νὰ τὸν ἐξυπνίσῃ, ἐνθυμουμένη τὴν παραγγελίαν του, καὶ ἔκλυπεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τοῦ θωπεύουσα αὐτὸν διὰ τῆς χειρὸς της καὶ ψιθυρίζουσα:

— Χριστάκη, ξύπνα Χριστάκη!

Ὅταν δ' ἐκείνος ἐςρεφεν ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρόν, καὶ ἐχασμάτο μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐτανύετο καὶ ἀνέστυρεν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ τὸ ἐφάπλωμα, ἔκλυπτε δειλοτέρα ἔτι καὶ τοῦ ἐψιθύριζε:

— Ἡ ὥρα ἐξήμισυ, Χριστάκη, θυμᾶσαι ποῦ μοῦ εἶπες νὰ σὲ σηκώσω;

— Οὐφ! μ' ἐσκότισες καὶ σὺ πρῶτ' πρῶτ', ἀπῆντα μὲ ξυνισμένα μοῦτρα καὶ μὲ φωνὴν ὀργιλὴν ὁ Χρῖστος.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνεπήδα κατεσπευσμένως ἀπὸ τὴν κλίνην τοῦ συλλογιζόμενος ὅτι ἀληθῶς ἀφῆκε παραγγελίαν νὰ τὸν σηκώσῃ ἡ μάμμη τοῦ πρῶτ', ὅπως ἐπαναλάβῃ, ἢ μελετήσῃ τὰ ἐλληνικά, τὴν ἀριθμητικὴν, ἢ τὴν ἱστορίαν τοῦ.

Β'

Ὁ Χρῖστος δὲν εἶχεν οὔτε πατέρα οὔτε μητέρα· εἶχον ἀποθάνει καὶ οἱ δύο ἀπὸ τυφόν. Μόνον τὴν μάμμην του, — τὴν μητέρα τῆς μητρός του — εἶχεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ αὐτὴ τὸν παρέλαβεν μικρὸν μικρόν, καὶ τὸν ἀνέθρεψε καὶ τὸν εἶδε νὰ μεγαλόνῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὡς ὥραιον ἄνθος τὸ ὅποιον ἐπότηζε μὲ τὴν ἀγάπην της, καὶ τὸν ἔκαμε ἑνδεκα ἐτῶν.

Ἡ γραῖα Σουλτάνα ἦτο πτωχή, καὶ ἔζη πενιχρῶς ἀπὸ τὸ ἐνοίκιον δύο δωματίων τῆς μικρὰς οἰκίας της, τὰ ὅποια ἐνοικίαζεν εἰς φοιτητάς, καὶ ἐνὸς μικροῦ μαγαζιείου τὸ ὅποιον ἐνοικίαζεν εἰς σαλεποπώλας καὶ στραγαλοπώλας.

Καὶ ὅμως τὸν Χρῖστον τὸν εἶχεν εἰς ἰδιωτικὸν ἐκπαιδευτήριον, καὶ ἐπλήρως δέκα πέντε δραχμάς τὸν μῆνα. Πῶς τὰ ἐξοικονομεῖ τὰ ἐξοδά της ἡ πτωχὴ γραῖα; Αὐτὴ μόνη τὸ ἐγνώριζεν. Αὐτὴ καὶ ξηρὸ ψωμί εἰμπορεῖ νὰ τρώγῃ, ἤρκει μόνον ὁ Χρῖστος της, ἡ ζωὴ της, νὰ μάθῃ γράμματα πολλὰ καὶ νὰ γείνῃ καλός.

Διότι τὸν ἡγάπα, τὸν Χρῖστον, τὸν ἡγάπα πολὺ.

— Δύο ἀγάπαις τοῦ χρεωστῶ, ἔλεγε, μίαν τὴν ἰδικήν μου ἀγάπην, σὰν μάμμη τοῦ ὅπου εἶμαι, καὶ μία τῆς μητέρας του, τῆς κόρης μου, ποῦ τὴν ἔχασε, καὶ τὴν ἔχασα.

Ὡ! πῶς τὸν ἡγάπα!

Ἀλλ' ἐκείνος, ὁ ἀχάριστος, τὴν ἐπεριφρόνει τὴν ἀγάπην της, ὡς παιδίον τὸ ὅποιον χορτάσαν ἀπωθεὶ περιφρονητικῶς τὸ πολὺ φαγητὸν τὸ ὅποιον τῷ προσφέρουν.

Αὐτὴ ἦτον ἡ λύπη της· ὁ ἐγγονός της ὅσον ἐμεγάλωνε, ὅσον περισσότερα ἐμάνθανε, τόσο ἐφαίνετο ὅτι δὲν τὴν κατεδέχετο· τὴν μετεχειρίζετο βαναύσως ὡς ὑπηρέτριαν· τὴν ἐπρόσταζε, καὶ ἐθύμονε ὅταν δὲν ἐξετελοῦντο εἰς τὴν στιγμήν αἱ διαταγαὶ τοῦ.

Ὅλα αὐτὰ ἡδύνατο νὰ τὰ ὑποφέρῃ ἡ μάμμη, χωρὶς νὰ παραπονεθῇ, ἀλλὰ νὰ μὴ τὴν ἀγαπᾷ!...

Ὡχ! ἡ καυμένη ἡ γραῖα μάμμη! οὔτε νὰ τὸν φιλήσῃ δὲν τῇ ἐπέτρεπε· καὶ ἦτο ἡναγκασμένη ἡ δυστυχὴς νὰ περιμείνῃ ν' ἀποκοιμηθῇ, ν' ἀκούσῃ τὴν ἐλαφρὰν ἀναπνοὴν τοῦ ὕπνου τοῦ, καὶ σιγά, σιγά, ἀκροποδιτεῖ βαδίζουσα, κρατοῦσα τὴν ἀναπνοὴν της, νὰ προχωρήσῃ μέχρι τῆς κλίνης τοῦ καὶ δειλά, δειλά νὰ προσκολληθῇ τὰ χεῖλη της ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ, ἐπὶ τῶν παρειῶν τοῦ, τρέμουσα εἰς πᾶσαν στιγμὴν — ὡς νὰ ἐπραττε καμμίαν κακὴν πρᾶξιν ἢ ταλαίπωρος! — μὴ τὸν ἐξυπνήσῃ καὶ τῆς εἴπῃ ὀργίλως ἐκείνην τὴν πικρὰν του, τὴν φαρμακωμένην ἐκείνην φρᾶσιν...

Διότι ὅταν προσεπάθει νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ, νὰ τὸν φιλήσῃ, ὡς μάμμη καὶ αὐτὴ, ἐκείνος ὠπισθοχωρεῖ, ἀπέσρεφε τὴν κεφαλὴν του, ἀπωθῶν αὐτὴν μετ' ἀηδίας, ὡς νὰ τὴν ἐσυχαινέτο, φωνάζων — Οὐφ! Μυρίζεις γερωντίλας! ...

Ὁ ἀπάνθρωπος! ...

Γ'

Ὁ Χρῖστος εἶχε κατὰ βάθος γενναίαν καρδίαν, ἀλλ' ὅλα τὰ εὐγενῆ τοῦ αἰσθήματα τὰ ἐπνίγεν ἡ ἀχαριστία ὡς πνίγει ἡ βάτος τὴν λευκὴν ἀγράμπελιν· εἶχε ζωηρὰν φιλοτιμίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐφαίνετο ὡς ἀλαζονεία, ἐπειδὴ τὴν μετεχειρίζετο ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔπρεπε.

Διὰ τοῦτο οὐδὲ οἱ συμμαθηταὶ τοῦ τὸν ἡγάπων· δὲν εἶχε κανένα φίλον. Πῶς θὰ ἡδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ φιλίαν, ἀφ' οὗ οὔτε νὰ αἰσθανθῇ φιλίαν ἡδύνατο; Μὲ τὸν τραχύν τοῦ μάλιστα χαρακτήρα ἔκαμε καὶ τινες ἐχθρούς· καὶ ὅσον οἱ συμμαθηταὶ τοῦ τὸν ἀπέφενον, τόσο αὐτὸς ἐγίνετο σκληρότερος· τὸ δὲ ἐσπέρας ἐξέχυνε κατὰ τῆς μάμμης τοῦ ὅλην τὴν δυσἀρεσκίαν, ὅλην τὴν πικρίαν τὴν ὅποιαν ἐποτίζετο εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ κακομοίρα ἐκείνη μάμμη! πόλλας ὁ ἐγγονός της ἐπιστρέφων τὸ ἐσπέρας τὴν εὔρισκε συμμαζευμένην, κουδριασμένην, εἰς γωνίαν τινα καὶ τὴν ἤκουε νὰ κλαίῃ, νὰ ὀλολύξῃ, λυπητερὰ, σπαρακτικὰ...

Τί εἶχεν αὐτὴ εἰς τὸν κόσμον; Αὐτὸ τὸ παιδί· καὶ αὐτὸ τὴν ἐπεριφρόνει! ἦτο λοιπὸν παντέρημος εἰς τὸν κόσμον! οὐδὲ τὴν ἀγάπην τοῦ ἐγγόνου της νὰ μὴν ἔχῃ, τὴν ἀγάπην τοῦ παιδιοῦ τῆς κόρης της, νὰ τῆς ζεστάνῃ τὰς κρύας ἡμέρας τοῦ γηράτος της!...

Καὶ ὁ Χρῖστος εἰσῆρχετο τραγῳδῶν φαιδρὸν ἄσμα τοῦ σχολείου τοῦ καὶ οὔτε ἡρώτα τί εἶχεν ἡ μάμμη τοῦ καὶ ἔκλαιε, καὶ οὔτε ἐφαντάζετο κἄν ὅτι αὐτός, αὐτός, ἐσκόρπιζεν ὅλην ἐκείνην τὴν λύπην εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μάμμης τοῦ,

ὅτι αὐτὸς ἔκαμε ἐρυθροὺς ἀπὸ τὰ δάκρυα τοὺς ὀφθαλμούς ἐκείνους οἱ ὅποιοι τὸν ἐδῆπον μὲ τόσῃν ἀγάπῃν! ...

Ὡ! ἡ γραῖα μάμμη εἶχε καὶ μίαν λύπην ἀκόμη μεγαλειτέραν! Δὲν ἐφρόντιζε πλέον διὰ τὸν ἑαυτὸν της, αὐτὴ τὸ ἐπῆρε πρὸ ὀφθαλμῶν... ἦτο δυστυχὴς!... καὶ καμμίαν ἡμέραν ὁ ἀπέθνησκεν ἑξαφνα ἀπὸ τὴν λύπην της... Ἀλλ' ἐσκέπτετο δι' ἐκείνον, δι' ἐκείνον, [τὸν ἀχάριστον!]

— Πῶς θὰ τὸν ἀναθρέψω ἀφ' οὗ δὲν μὲ ἀγαπᾷ! ἐσκέπτετο.

Τί θὰ ἐγίνετο ἀφ' οὗ δὲν τὴν ἤκουε πλέον τὴν μάμμη; ἀφ' οὗ αὐτὴ δὲν ἡδύνατο νὰ τὸν συμβουλευσῃ, νὰ τὸν ἐνθυμίσῃ τὸ καθήκον τοῦ νὰ τῷ εἴπῃ: «Τὸ θέλω· πρέπει νὰ τὸ κάμῃς... ἂν μὲ ἀγαπᾷς».

Τὰ παιδία ὑπακούουν εἰς τοὺς γονεῖς των, διότι τοὺς ἀγαποῦν.

Ἡ ἀγάπη εἶνε εἰς τὰ παιδία, ὅ,τι ὁ χαλινὸς εἰς τὸν ἵππον.

Ὁ Χρῖστος, ἀφ' οὗ δὲν τὴν ἡγάπα, θὰ ἔτρεχε δίχως χαλινόν, δίχως περιορισμόν, ὅπως ἤθελε. Θὰ ἐγίνετο κακός!

Καὶ τότε τὰ δάκρυά της ἔτρεχον πικρότερα, καὶ ἡρώτα τὸν Θεόν, ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ της, τί ἁμαρτίαν ἔκαμε καὶ τὴν τιμωρεῖ τόσο σκληρὰ.

Καὶ ἀπὸ τὰ δάκρυα τὰ ὅποια ἐχύνοντο δι' αὐτὸν οὔτε ἐν κατεδέχετο νὰ ἴδῃ ὁ ἐγγονός!...

Δ'

Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἶχον γείνει αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, εἰς τὸ ὅποιον ἐσπούδαζε. Μετὰ μίαν ἐβδομάδα, ὅταν ἔμαθε τὰ ἀποτελέσματα, εἶδεν ὅτι ἔμεινεν ἐξεταστέος εἰς ὅλα τὰ μαθήματα.

Τοῦτο πρῶτην φορὰν τῷ συνέβαινε· τοῦτο ἐκέντησεν ὅλην τοῦ τὴν φιλοτιμίαν, ὅχι τὴν ἀλαζονείαν τοῦ, τὴν ψευδῇ φιλοτιμίαν τοῦ, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ. Πῶς; νὰ μείνῃ εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν, νὰ ξεφυλλίσῃ τὰ αὐτὰ βιβλία ἐν ἄλλῳ ἔτος, νὰ σύρεται εἰς τὰ ἴδια θρανία ἐν ἄλλῳ ἔτος, ὅπως μερικοὶ ἄλλοι;

Νὰ τὸν περιφρονῶν οἱ διδάσκαλοι ὡς ἀμελεῖ, νὰ τὸν περιπαίζουσιν οἱ προδιδασθέντες συμμαθηταὶ τοῦ ὡς ἀμελεῖ, νὰ ἐντρέπεται αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὡς ἀμελεῖ;

Τότε ἡ καρδία ἐκείνη τὴν ὅποιαν ὁ ἐγωϊσμός καὶ ἡ ἀχαριστία εἶχαν καταστήσει σκληράν, πετρίνην, ἤρχισε νὰ μαλακύνεται ἀπὸ τὴν λύπην.

Πρῶτην φορὰν τότε ἐπὶ ζωῆς τοῦ ἦτο δυστυχὴς.

Καὶ ἔστρεψε περίεξ τὸ βλέμμα τοῦ ὅπως εὖρη ἓνα φίλον καὶ τοῦ εἶπῃ τὴν λύπην τοῦ καὶ τὸν

ΕΥΣΠΕΡΟΣ, ΕΤΩΝ 13

Βραβευθείς κατὰ τὸν Δ' διαγωνισμὸν τῆς «Διαπλάσεως»

παρηγορήσῃ ἐκεῖνος. Ἀλλὰ τίποτε. Κανένα δὲν εὔρε. Κανείς δὲν τὸν ἠγάπα. Ἡ ψυχρὰν ἀπάθειαν καὶ ἀδιαφορίαν εὔρε, ἡ εἰρωνικὰ μειδιάματα καὶ κακεντρέχειαν τῶν ἐχθρῶν του χαϊρόντων διὰ τὴν δυστυχίαν του.

Ὡ! ἡ μία δυστυχία—ἡ ἀποτυχία εἰς τὰς ἐξετάσεις—ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν μίαν ἄλλην δυστυχίαν—τὴν μόνωσιν· ἦτο μόνος! τὸ ἠσθάνετο—Θεέ μου, τί φρικῶδες πρᾶγμα νὰ εἴναι τις μόνος!

Περὶ τὸ ἐσπέρας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν ἄνευ τοῦ συνήθους πατάγου τοῦ ἀναγγέλλοντος τὴν ἔλευσίν του, καὶ ἐκάθησεν εἰς μίαν ἄκραν τοῦ δωματίου, καταλυπημένος, σκεπτικός, κρατῶν μὲ τὴν χεῖρά του τὸ μέτωπόν του, καὶ τοὺς

ὀφθαλμοὺς ἔχων πλήρεις δακρύων ἐτοιμῶν νὰ ρεῦσωσι.

Ἡ μάμμη του ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτησε μὲ συμπαθῆ φωνήν:

— Τί ἔχεις, παιδί μου, Χρῆστό μου, καὶ εἶσαι τόσο λυπημένος ἀπόψε;

Κατ' ἀρχὰς τὸν ἐξέπληξεν ὁ τόνος τῆς φωνῆς ἐκείνης. Τέλος πάντων! ἰδοὺ τὸν ἠρώτα τις· ἰδοὺ ἐνδιεφέρετό τις καὶ δι' αὐτόν· ἀλλὰ τίνος ἦτον ἐκείνη ἡ φωνή; τῆς γράϊας μάμμης· αἱ δὲν ἦτο τίποτε· δὲν ἤξιζε τὸν κόπον, ἡ γράϊα μάμμη του! . . . καὶ οὕτε ἀπήντησε, καὶ οὕτε ἐστράφη νὰ τὴν ἴδῃ! . . .

Ἀλλ' ἡ μάμμη, ἡ ὁποία ἀπὸ τινων στιγμῶν

παρετήρει μετ' ἀγωνίας τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης, ἥτις ἦτο διακεχυμένη ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ἐγγόνου τῆς, ἐκάθησε πλησίον του καὶ λαβοῦσα τὴν μίαν χεῖρά του ἐντὸς τῆς ἰδικῆς τῆς, καὶ φιλοῦσα αὐτήν, τῷ εἶπε μὲ φωνὴν πλήρη ἀπεριγράπτου τρυφερότητος, ἀπεριγράπτου θωπείας.

— Ψυχὴ μου, Χριστάκη μου, πές μου τί ἔχεις, παιδί μου, καὶ εἶσαι τόσο λυπημένος. Πές μου το, Χρῆστέ μου, ἀγγελέ μου· πές μου το νὰ λυπηθῶ καὶ ἐγὼ μαζὶ σου, ματάκια μου· πές μου το νὰ ξελαφρωθῇ λιγάκι ἡ καρδοῦλά σου, Χρῆστέ μου. Τί ξέρεις; μπορεῖ καὶ σὲ παρηγορήσω, φῶς μου· ἂν δὲν μοῦ τὴν πῆς τὴν λύπην σου εἰς ἐμένα, εἰς ἐμένα τὴν μάμμην σου, ποῦ σ' ἀγαπῶ τόσο, σὲ ποῖον θὰ τὴν πῆς, πουλάκι μου;

Καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἔτρεμεν ἐκ συγκινήσεως, καὶ δύο μικρὰ δάκρυα ἐτρεμούλιαζον νὰ πέσωσι ἀπὸ τοὺς κανθοὺς τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Ὡ! Δὲν ἀντέστη πλέον, δὲν ἀντέστη ὁ Χρῆστος... Ἐβλασε τὴν κεφαλὴν του εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς μάμμης του καὶ ὅλη ἡ λύπη του ἔτρεξεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του, καὶ ἔκλαυσε, καὶ ἔκλαυσε. Καὶ ἔκλαιον καὶ οἱ δύο, ἔγγονος καὶ μάμμη, ἐνῶ τῇ διηγείτο μὲ διακοπτομένας καὶ εἰς δάκρυα πνιγομένας λέξεις τὸ δυστύχημά του...

Ε'

Τὸν Σεπτέμβριον προὔβιβάσθη μετ' ἐπαίνων. Διότι εἶχε μελετήσῃ, μελετήσῃ πολὺ, ἔπειτα δὲ ἡ καλὴ του μάμμη τοῦ ἐπῆρε καὶ προγοιμνα-

Η ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ

Α'

Ὁ Τάκης ἦταν φτωχὸ παιδί, κακοντυμένο, ἀλλ' ὅμως γιὰ τὴ φτώχεια του δὲν ἦταν λυπημένο. Ὁ Τάκης ἦταν φτωχός, ἀλλ' εἶχε μίαν ἐλπίδα πῶς μίαν ἡμέρα θ' ἀκουσθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Πατρίδα· καὶ ἐκρατοῦσε πάντοτε 'ς τὸ χεῖρ τὸ βιβλίο, καὶ ἦτον ὁ καλλίτερος ἀπ' ὅλους 'ς τὸ σχολεῖο. Ὡστὶν παιδί του ὁ δάσκαλος τὸν Τάκη ἀγαποῦσε, γιὰτ' ἦταν πάντα φρόνιμος καὶ πάντα μελετοῦσε. Γιὰ φαντασθῆτε τὴ χαρὰ ποῦ εἶχεν ἡ μαμά του ὅταν τὸ βράδυ διάβαζεν αὐτὸς τὸ μάθημά του καὶ αὐτὴ κοντὰ του ἔραβε, ἡ ἄλλοις ἐκεντοῦσε! Τέτοιο παιδί, εἰπέτε μου, καὶ ποιὸς δὲν τ' ἀγαποῦσε;

Β'

Ἦταν αὐγὴ Πρωταπριλιάς· ἀκόμη τὰ πουλάκια δὲν ἤρχισαν τ' ἀθῶα των ἐκεῖνα τραγουδάκια,

στήν. Ἀλλὰ πολὺ μεγάλην ἐντύπωσιν τῷ ἔκαμε πῶς κατῶρθονε ἡ μάμμη του νὰ πληρόνη τριάκοντα δραχμὰς τὸν μῆνα εἰς τὸν προγοιμναστήν του, μοιλονότι οἱ φοιτηταὶ οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰ δωματῖα τῆς ἀνεχώρησαν τὸν Ἰούνιον εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ δὲν ἐλάμβανεν πλέον ἐνοίκιον.

Διότι ὁ Χρῆστος τότε τὰ παρατηρεῖ ὅλα, ὅλα, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν ἀφοσίωσιν τῆς μάμμης του, δὲν τοῦ διαφεύγει οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἐνδειξις.

Ὡ! ναί. Τὸ δυστύχημά του ἐκεῖνο ὑπῆρξεν ἡ μεγαλειτέρα του εὐτυχία. Τὸ δυστύχημά του ἐκεῖνο τῷ ἐπροξένησε τὴν μεγαλειτέραν εὐεργεσίαν τοῦ κόσμου. Τὸ δυστύχημά του ἐκεῖνο τὸν ἔσωσε!

Καὶ δὲν τὴν ἐλυσμόνησε τὴν μάμμην του, τὴν ἀγαθὴν του μάμμην, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ὁ μόνος φίλος του, ὁ μόνος του παρήγορος. Ἦνοιξαν οἱ ὀφθαλμοὶ του οἱ ἀχάριστοι καὶ εἶδον τὴν θερμὴν ἐκείνην ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἐν ᾧ καθημέραν τὴν εἶχεν ἐνώπιόν του δὲν τὴν ἔδλεπε. Καὶ τότε εἰξεύρει πόσῃν ἀνέκφραστον γλυκύτητι ἐγκλείει τὸ φίλημα τῆς μάμμης, πόσον εὐώδη εἶνε τὰ χεῖλη ὅταν ἀγαπᾷ ἡ καρδιά, καὶ φρίττει διὰ τὴν ἀχαριστίαν του, διὰ τὴν σκληρότητά του τὴν ὁποίαν ἐδείκνυνεν ὅτε ἀπώθει τὴν γράϊαν μάμμην, καὶ ἀπέστρεφε μετ' ἀηδίας τὸ πρόσωπόν του, καὶ τῆς ἔρριπτε κατὰ πρόσωπον τὴν ἀδικον, τὴν σκληράν, τὴν βδελυράν φράσιν, τὴν διασπαράζουσαν τὴν καρδίαν ὡς δίκοςπος μάχαιρα:

— Οὐφ! Μυρίζεις γεροντίλας...

ΑΙΜΥΛΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

Ὁλόδροσα τὰ λούλουδα εἰς τοὺς ἀγροὺς κοιμούνται καὶ τὰ μικρὰ τὰ φύλλα των καθόλου δὲν κινούνται, τὸ πρῶνδ τραγοῦδι του ὁ πετεινὸς τονίζει καὶ τὸ μικρὸ τὸν Τάκη μας μ' αὐτὸ καλημερίζει. Ξυπᾷ καὶ τὸ βιβλίο του ὁ Τάκης μας ἀνοίγει ὡς ποῦ νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα του γιὰ τὸ σχολεῖο νὰ φύγῃ.

Γ'

Ἦταν αὐγὴ Πρωταπριλιάς· ὁ κόσμος ὅλος χαίρει, γιὰτ' ὁ Ἀπρίλης ἄνοιξε καὶ λούλουδα μᾶς φέρει, γιὰτὶ μαζὶ μὲ τὰ τρελλὰ καὶ μαῦρα χελιδόνια δίνει 'ς τὴ φύσιν τὴ ζωὴ ποῦ μάρανεν τὰ χιόνια. Ὁ Τάκης μας τὴ σάκκα του κρατῶντας εἰς τὸν ὁμοῦλος χαρὰ γιὰ τὸ σχολεῖο ἐπῆρ' εὐθὺς τὸ δρόμο· Ἦσθάνετο εὐχαρίστησι βαθεῖα μεσ' 'ς τὴν καρδιά του γιὰτ' εἶχε ὥσταν νερὸ τὸ κάθε μάθημά του.

« Εἶμαι πτωχὸς » ἐσκέπτετο ἀλλ' ὅμως τί πειράζει; ποῖο ἀπ' τὰ πλούσια παιδιὰ ὥσταν ἐμὲ διαβάζει;

Δ'

Και τέλος φθάν' εις τὸ σχολεῖό·

οἱ ἄλλοι μαζεμένοι φαίνονται ὅλοι σκεπτικοὶ ἅν κἄτι νὰ συμβαίνει· ὁ ἕνας λείπει μυστικά, ὁ ἄλλος ῥητορεύει, ὁ ἄλλος κἄτι μὲ τὸ νοῦ θαρρεῖς ὅτι γυρεύει, καὶ σκέπτεται σιωπηλός, ὁ ἄλλος τὸν κυττάει, καὶ τέλος ἕνας ἔξαφνα μὲ γέλοια ἀρχινάει: — Ἐγὼ τὸ ἦν... Σιωπή, νὰ σὰς τὸ πῶ· μὰ πρέπει νὰ μὴ φωνάζωμε πολὺ, γιατί ὁ Τάκης βλέπει καὶ προσοχή· τὰ λόγια σας νὰ εἶνε μετρημένα μὴν πᾶν ὅλα τὰ σχέδια τοῦ κάκου, ἴστα χαμένα. Λοιπὸν ἐγὼ ἐσκέφθηκα τοῦ Τάκη νὰ εἰποῦμε πῶς εἰς τὸν δρόμο τὸ πρῶτ' ἡμῶν ἔτυχε νὰ δούμμε τὸν δάσκαλο νὰ ὁμιλῇ μαζὴ μὲ τὸν μπαμπά του, κι' ὁ Γεώργιος ἴσως περιέργως πλησίασε κοντά του καὶ ἤκουσε τὸν δάσκαλο ὅλος θυμὸ νὰ λέη: « Ἀκουσε, φίλε μου, γιὰ αὐτὸ ὁ Τάκης σας δὲν φταίει, » φταίτε ἐσεῖς ποῦ ἄσχημα τὸν μάθατ' ἕως τώρα » καὶ τὸν ἐκάματ' ἀμελῇ καὶ δὲν ἔμπορεῖ μιὰ ὥρα, » καθὼς οἱ ἄλλοι μαθηταί, νὰ πιάσῃ τὸ βιβλίον, » καὶ ἔγιν' ἀτακτότερος ἀπ' ὅλους ἴσως τοῦ σχολείου... Αἱ! φίλοι πῶς σὰς φαίνεται αὐτὸ τὸ σχέδιό μου; Δὲν κατεβάζει σχέδια ὥραϊα τὸ μυαλό μου; — Ἀκούς ἐκεῖ!... ἔφωναξαν οἱ ἄλλοι μ' ἕνα στόμα· κι' ὁ Γεώργιος ὁ πειδ' ἐξυπνος ἐπρόσθεσεν ἀκόμα, πῶς ὁ μπαμπᾶς του θύμωσε, κι' εἶπε ἅμα γυρίσῃ ὁ Τάκης ἀπὸ τὸ σχολεῖον πῶς θὲ νὰ τὸν ξυλίσῃ. Προσέξατε τὸ σχέδιον κανεὶς μὴ μαρτυρήσῃ, καὶ μάλιστα, ἂν θέλωμε νὰ μὴ τὸ ἐννοήσῃ, δὲν πρέπει ὅλοι μας μαζὴ νὰ πᾶμε νὰ τὸ ποῦμε, γιὰτ' ἔτσι ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ ἴδιο—ἐνθυμούμαι— ἠθέλαμε νὰ κάμωμε εἰς κάποιον ἄλλον τότε καὶ μεταξύ μας ἔβρεθησαν τρεῖς τέσσαρες προδόται, — χωρὶς δὲ νὰ τὸ θέλουμε—μὲ γέλοια καὶ μὲ τόσα ἀμέσως τὸ μαρτύρησαν· μήπως μονάχα ἡ γλῶσσα νομίζετε πῶς μαρτυρεῖ; καλέ, μὲ συγχωρεῖτε· κάμετε ὅπως θὰ σὰς πῶ καὶ τότε θέ νὰ ὀδέτε. Ναί, πρέπει ἕνας μοναχὰ νὰ λάβῃ αὐτὸ τὸν κόπο νὰ πᾶ ἴσως Τάκη νὰ τὸ πῇ, — μὰ πάντοτε μὲ τρόπο, — κι' οἱ ἄλλοι ἀπὸ μακριὰ νὰ βλέπουν τί θὰ γείνη. Αὐτὰ ὁ Γεώργιος ἔλεγε, καὶ μὲ χαρὰ ἐκείνοι ἀμέσως ἀπεφάσισαν ὁ Γεώργιος νὰ τὸ εἴπῃ κι' αὐτοὶ νὰ δούν ἀπὸ μακριὰ τοῦ Τάκη μας τὴ λύπη.

Ε'

Ἐπῆγε ὁ Γεώργιος μυστικά ἴσως Τάκη ὅλα λέει κι' ὁ Τάκης μὲ παράπονο ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ.

ΠΟΙΟΣ ΕΠΙΑΣΘΗ;

— Ῥίχνουμε κανόνι; λέγει ὁ Ἀντώνης εἰς τὸν Στάθη.
— Ῥίχνουμε, λέγει ὁ Στάθης εἰς τὸν Ἀντώνη.
— Πᾶμε νὰ ψαρεύσωμε;
— Πᾶμε.

Καὶ φεύγει ὁ Γεώργιος ὁ σκληρός, τοὺς φίλους του μαζεμένους, ἐσῆκωσε τὸ χέρι του καὶ πάλιν ῥητορεύει· κ' οἱ ἄλλοι τοῦ τὸν ἤκουαν μὲ προσοχὴ σιμά του ἐθαύμαζαν τὸ φίλο τους γιὰ τὸ κατόρθωμά του. Ἀλλὰ ὁ Τάκης, τὸ φτωχὸ παιδί, δὲν πλησιάζει, συλλογισμένος κάθεται καὶ ὅλη ἀναστενάζει. Ἡ λύπη καὶ ἡ ἐντροπὴ σπαράζουν τὴν καρδιά του. Αὐτός; αὐτὸς δὲν εἴξερε κανένα μάθημά του; αὐτὸν νὰ ποῦνε ἀμελῇ; αὐτὸ δὲν τὸ χωνεύει! νὰ τὸ πιστεύσῃ δὲν ἔμπορεῖ καὶ ὅμως τὸ πιστεύει, ἀφοῦ ὁ Γεώργιος τ' ἄκουσε, ὁ Γεώργιος μὲ τ' αὐτιά του ὅταν αὐτὸς ὁ δάσκαλος τὸ εἶπε ἴσως μπαμπά του. Καὶ κλαίει τὸ φτωχὸ παιδί, μὰ τίποτε δὲν λείει, συλλογισμένος σιωπᾷ καὶ κλαίει κι' ὅλη κλαίει. Καὶ πάλιν συλλογίζεται—ἴσως πᾶν εἰς τὸ σπῆτι εἰς τὸν μπαμπά του τί θὰ πῇ ὅταν τὸν ἐπιπλήττῃ; Καὶ μὲ τί μούτρα θὰ τὸν ὀδῇ ἀφοῦ ἐχθὲς ἀκόμα τὸν ἰνόμιζεν ἐπιμελῇ, τὸν ἔβλεπε ἴσως στόμα ὅτι ὁ Τάκης του θὰ πῇ ἀμέσως νὰ τὸ κἀνῃ μὲ χίλια χάρδια, μὲ φιλιὰ; καὶ τώρα δὲν τὸν φθάνει ἡ τόση δυστυχία του, ἀλλὰ κοντὰ ἴστα ἄλλα νὰ ἔχῃ δυστυχήματα ἀκόμη πειδ' μεγάλῃ, νὰ εἶν' ὁ Τάκης ἀμελῇ καὶ ἄτακτος, ὁ γυιὸς του, ποῦ ἔλεγε πῶς ἦταν ὁ μόνος θησαυρὸς του! Αὐτὰ ὁ Τάκης σκέπτεται ἐκεῖ εἰς τὸ σκαμνὶ του ποῦ κάθητ' ὀλομόναχος· κ' οἱ ἄλλοι ἀντικρὺ του γελοῦν μὲ εὐχαρίστησι γιὰ τὸ κατόρθωμά των, καὶ ὅτι τὸν ἐγέλασαν τῶχουν κρυφὴ χαρὰ των.

ΣΤ'

Μὲ γέλοια οἱ ἄλλοι μαθηταὶ φεύγουν τὸ μεσημέρι παίρνει κι' ὁ Τάκης ὁ φτωχὸς τὴ σάκκα του ἴσως χέρι καὶ λυπημένος, σκεπτικὸς ἴσως σπῆτι του πηγαίνει, γιὰτ' ὁ μπαμπᾶς του μὲ θυμὸ θέ νὰ τὸν περιμένῃ. Καὶ ὅση εἰς τὸ σπῆτι του ὁ Τάκης πλησιάζει. Τόσῃ ἀκόμη πειδ' βαθεῖα ὁ δυστυχὴς στενάζει. Καὶ ἐπὶ τέλους ἔφθασε, μὰ ποῖα ἡ χαρὰ του ὅποταν πάλιν ἤκουσε νὰ λέῃ ἡ μαμά του:

« Ἀπὸ τὸ σχολεῖον γυρίζεις
τὸ παιδί μου τὸ καλὸ
κι' ὅλη μύσχος μου μυρίζει
ὅταν τὸ γλυκοφιλῶ »

Ἐτρεξ' εὐθὺς ἴσως ἀγκαλιὰ νὰ πῆσῃ τῆς μαμᾶς του καὶ ὅλος γέλοια καὶ φιλιὰ τὸν χάϊδευ' ὁ μπαμπᾶς του. καὶ μεσ' ἴστα χάρδια τὰ πολλὰ καὶ μέσα ἴστα φιλιὰ ἐνόησε πῶς ἦταν σωστὴ Πρωταπριλιά.

Ι. Κ. ΠΟΛΕΜΗΣ

καλάθειά των, τὸ καλάμι, καὶ τὴν ὀρμιάν, διη-
θύνθησαν πρὸς τὴν παραλίαν τοῦ χωρίου, ἡ ὁποία
δὲν ἦτο μακρὰν. Λέγω δὲ τοῦ χωρίου διότι ὁ
Στάθης καὶ ὁ Ἀντώνης εἶνε ἀκόικοι χωρίου τι-
νος τῆς Πελοποννήσου.

Εἰς τὸν δρόμον, συλλογιζόμενοι ὅτι ὅλην τὴν
ἡμέραν θὰ εἶνε ἐλευθεροί, ὅτι δὲν
θὰ κλεισθοῦν, ὅπως πάντοτε, μέ-
σα εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ
σχολείου, ἐφώναζον, ἐγέλων, ἐπή-
δων, τρελλοὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν των.

— Ὅλο μάθημα, ὅλο ἴσως τὸ
θρανίον σκυμμένος, λέγει ὁ Ἀν-
τώνης, καὶ νάχῃς κ' ἐκεῖνον τὸν
Βασίλακα τὸν δάσκαλο, νὰ σοῦ
σπάῃ ὅλη τὴν ὥρα τὰ πλευρά·
ζωὴ εἶν' αὕτη;

— Ἀλήθεια! ὅλο τιμωρία! λέ-
γει ὁ Στάθης, εἴμεθα δὲ κ' ἡμεῖς
ἄτακτοι, νὰ εἰποῦμε τὴν ἀλήθειαν,
μὰ καὶ αὐτὸς τὸ παραξηλώνει· ἐγέ-
λασες λιγάκι, πᾶν, πᾶν· ἐκινή-
θηκες λιγάκι ἀπὸ τὴν θέσιν σου;
πᾶν, πᾶν, δὲν εἰδεύρεις τὸ μάθη-
μά σου; πᾶν, πᾶν, πειράζεις λι-
γάκι τὸν πλαγινὸ σου; ὅλο πᾶν,
πᾶν.

— Θυμᾶσαι τί ξύλο ἔφαγα
προχθὲς γιὰτ' ἔκαμα ἕνα χωνὶ
χάρτινον καὶ τὸ ἔχωσα εἰς τὸ αὐτὶ
τοῦ Κώστα;

— Ἀμ' ἐγώ;

— Τώρα ἀνασαίνομε λιγάκι.

— Καὶ τί θὰ ποῦμε αὔριον ἂν
μᾶς ἐρωτήσῃ ὁ διδάσκαλος;

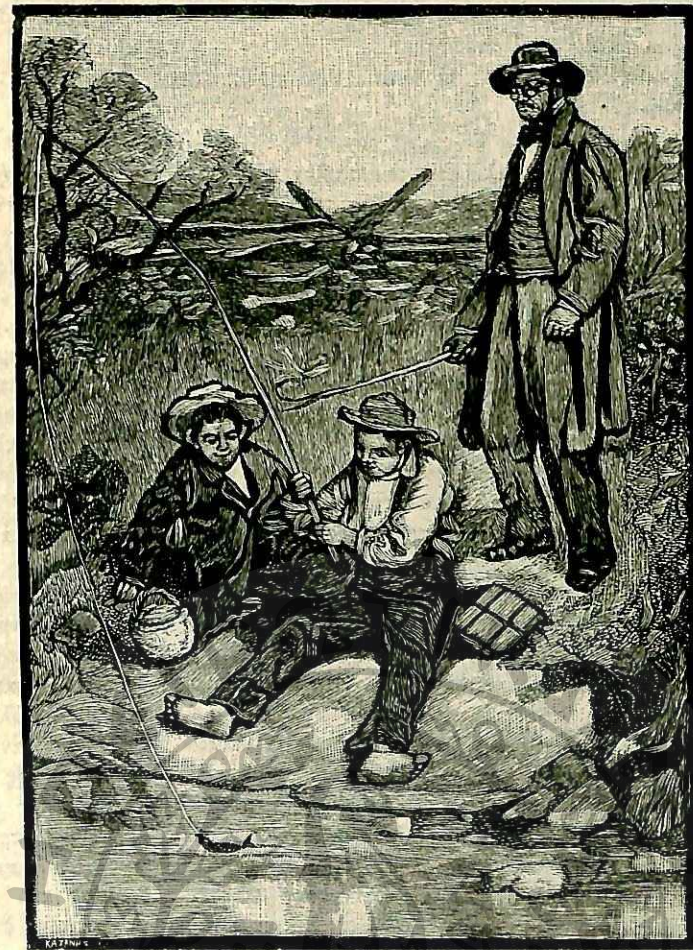
— Ἐγὼ θὰ πῶ πῶς ζυμώσαμε
καὶ ἐπῆγα τὰ ψωμιά στὸ φούρνο.

— Κ' ἐγὼ τότε θὰ πῶ πῶς
πλύνουμε κ' ἐκουβάλησα νερὸ ἀπὸ
τὴν βρύσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἔφθασαν εἰς
τὴν παραλίαν· ἀπ' οὗ δ' ἐξέλε-
ξαν ἕν παράμερον μέρος πλησίον
ἐνὸς χωραφίου, ἔρριψαν τὰ βιβλία των μὲ ὀρμὴν
κατὰ γῆς· καὶ ὁ μὲν Ἀντώνης ἤρchiσε νὰ δένη τὴν
πετονιά εἰς τὸ καλάμι, ὁ δὲ Στάθης ἔτρεξε νὰ
συλλέξῃ μερικὰς γαρίδας διὰ δόλωμα. Ἀπ' οὗ δὲ
τὰς ἔφερεν, ὁ Ἀντώνης ἐξετύλιξε τὴν πετονιάν,
προσῆρμοσε τὸ δόλωμα εἰς τὸ ἀγκίστριον, καὶ
κρατῶν μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸ καλάμι καὶ μὲ τὸ
ἄλλο τὸ μολύβι ἔρριψε τὴν ὀρμιάν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀδιαφοροῦντες δὲ καὶ οἱ δύο καὶ διὰ τὸν Βα-
σίλακα, καὶ διὰ τὸ σχολεῖον, καὶ δι' ὅλον τὸν
κόσμον, ἐπερίμενον ἀνυπομόνως πότε θὰ τσιμ-
πήσῃ τὸ ψάρι.

Ἐτσιμπήσε! ἄχ! ἦτον μία μαρίδα, ἀλλὰ
τοὺς πῆρε τὸ δόλωμα κ' ἔφυγε· ξαναδολόγουν

« ΠΙΑΣΘΗΚΕ ».

καὶ περιμένουν· ἂ! νά! τσιμπᾷ, ἐτσιμπήσε, ὦ!
πιάσθηκε! πιάσθηκε! ὁ Ἀντώνης τραβᾷ... εἶνε
κωδὸς καὶ πῶς σπαρταρᾷ!

Καὶ ξεκαρδιζόμενοι ἀπὸ τοὺς γέλωτας, κατα-
γοητευμένοι, φωνάζουν ὀλονέν:

— Πιάσθηκε! πιάσθηκε!

Ἀλλὰ σιγά, σιγά, ἀπ' ὀπίσω ποῖος ἔρχεται;
τὸν βλέπετε, σεῖς μικροὶ μου φίλοι; αὐτοὶ δὲν τὸν

βλέπουν· εἶνε ὁ κύριος Βασίλακας, ὁ διδάσκαλος τοῦ χωρίου· μαθητὴς τις τοὺς εἶδε διευθυνομένους εἰς τὴν παραλίαν μὲ τὸ καλάμι καὶ τοὺς ἐμαρτύρησεν ὁ δὲ κύριος Βασίλακας ἐπῆγε νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὸ σχολεῖον, ὡς συμβαίνει εἰς πολλὰ μικρὰ χωρία· πρὸς περισσοτέρην δὲ ἀσφάλειαν ἔκοψε καὶ μίαν βέργαν ἀπὸ ἑνὸς δένδρον, τὴν ὁποίαν ἐκίνει ἀπειλητικῶς. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤκουε τὰς φαιδρὰς φωνὰς των·

— Πιάσθηκε! πιάσθηκε.

— Πιάσθηκε, αἱ; τόρᾳ νὰ ἰδοῦμε ποῖος ἐπιάσθηκε!

ΠΕΡΙ ΔΑΜΑΛΙΣΜΟΥ

Τί εἶνε ὁ δαμαλισμὸς τὸν ὁποῖον οἱ μικροὶ ἀναγνώσται τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων» ὀνομάζουσιν ἐμβολίασμα; Ἰδετε τοὺς μικροὺς σας βραχιόνες· εἰς τὸν ἕνα, ἢ καὶ εἰς τοὺς δύο πολλάκις, θέλετε παρατηρήσει λευκὰς τινὰς κηλίδας, τὰς ὁποίας σὰς ἔκαμεν ὁ ἱατρὸς ὅταν ἦσθε πολὺ μικροί. Αἱ κηλίδες ἐκεῖναι εἶνε τὰ ἔχνη τοῦ δαμαλισμοῦ σας καὶ τὰς γνωρίζετε μὲ τὸ ὄνομα βατσίνας ἢ μ.π.ό.ι. Δὲν ἐπιθυμεῖτε ὅμως νὰ μάθητε ποῖον λόγον ἔχουν αἱ κηλίδες ἐκεῖναι; Ὅλοι γνωρίζετε ὅτι ὑπάρχει μία νόσος κακὴ, μεταδοτικὴ, ἢ, ὅπως τὴν λέγουν, κολλητικὴ· ἢ κακὴ αὕτη νόσος εἶνε ἡ εὐλογία, ἢ ὁποία ἄλλοτε ἔκαμεν φοβεράς καταστροφάς, διότι οἱ πλεῖστοι τῶν προσβαλλομένων ὑπ' αὐτῆς ἀπέθνησκον, ἐνῶ ἄλλοι ἔμενον δι' ὅλης τῆς ζωῆς φέροντες κατὰ τὸ σῶμα καὶ ἰδίως κατὰ τὸ πρόσωπον στίγματα ἀηδὴ ἀσχημίζοντα καὶ τὸ πλεόν ὠραῖον καὶ κανονικὸν πρόσωπον.

Εὐτυχῶς σήμερον ἡ εὐλογία δὲν εἶνε ἐπιφοβός, διότι εὐρέθη τὸ ἀντιφάρμακον, τὸ ὁποῖον μᾶς προφυλάττει ἀπὸ τῆς νόσου αὐτῆς. Παρετήρησαν κατ' ἀρχὰς ὅτι πολλὰ ζῶα, ἰδίως αἱ ἀγελάδες ἔπασχον νόσον τινὰ, κατὰ τὴν ὁποίαν εἰς τοὺς μαστοὺς των ἔγίνοντο μικρὰ ἐξανθήματα. Τὴν νόσον αὐτὴν τῶν ἀγελάδων ὀνόμασαν δαμαλίδα, διότι δαμάλεις ὀνομάζονται αἱ ἀγελάδες. Παρετήρησαν πρὸς τούτοις ὅτι οἱ περιποιούμενοι τὰ πάσχοντα αὐτὰ ζῶα ἐλάμβανον καὶ αὐτοὶ τὴν νόσον ταύτην, ἀλλὰ ὅτι οἱ παθόντες τὴν νόσον αὐτὴν τῶν ἀγελάδων δὲν προσεβάλλοντο ἀπὸ τὴν εὐλογίαν. Δὲν εἶνε πολλὰ ἔτη ἀπ' οὗτο ἔγινεν ἡ παρατήρησις αὕτη· εἶνε μόλις ἑκατὸν ἔτη. Εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπῆρχε ἀπλοῦς τις ἱατρὸς ὁ Ἐδουάρδος Γέννερ, ὅστις ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1749 εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Ἀγγλίας. Ἦτο πτωχὸς καὶ ἀσημὸς κατ' ἀρχὰς, εἶχε ὅμως μέγαν νοῦν.

Ὅταν ὁ Ἀντώνης καὶ ὁ Στάθης, ἀκούσαντες τὴν τρομερὰν φωνήν, ἔστρεψαν καὶ εἶδον τὸν κύριον Βασίλακα, ἐπάγωσαν ἀπὸ τὴν φρίκην. Ἐπρωτίμων ν' ἀνοίξῃ ἡ θάλασσα νὰ τοὺς καταπῇ.

Τὰ λοιπὰ ὅλοι τὰ ἐννοοῦν· εἶνε περιττὸν νὰ τὰ εἴπω· διότι τὸ ξύλον ὅταν καταβαίνει εἰς τὴν ῥάχιν, καὶ ἡ νηστεία ὅταν κάμνῃ τὴν κοιλίαν νὰ γουργουρίξῃ καὶ τὴν κεφαλὴν νὰ ζαλλίζεται, εἶνε τόσον δυσάρεστα πράγματα, ὥστε θεωρῶ περιττὸν νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνω κάθε στιγμὴν, καὶ νὰ σὰς τὰ ὑπενθυμίζω. ΦΗΛΟΜΗΛΑ

Ἡ παρατήρησις ὅτι οἱ πάσχοντες τὴν νόσον τῶν δαμάλεων δὲν προσεβάλλοντο ὑπὸ τῆς εὐλογίας, ὠδήγησε τὸν Γέννερ νὰ ζητήσῃ μήπως ὑπάρχει καμμία σχέσηις μεταξὺ τῆς δαμαλίδος τῶν ζῴων καὶ τῆς εὐλογίας τῶν ἀνθρώπων. Εἰς νεανίας εὐρέθη πρόθυμος νὰ τὸν συνδράμῃ· πρέπει καὶ αὐτοῦ τὸ ὄνομα νὰ γνωρίζετε, διότι τοιαῦτα ὀνόματα ἐπισύρουν τὸν σεβασμὸν τοῦ κόσμου. Ὁ νέος ὀνομάζετο Ἰάκωβος Φίψ. Ὁ τολμηρὸς Φίψ ἐνεπιστεύθη τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν Γέννερ καὶ οὗτος ἔκαμε εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Φίψ μικρὰ νύγματα, (χαράγματα) εἰς τὰ ὁποῖα ἐπέθηκεν ὕλην ἀπὸ πάσχουσιν ἀγελάδα, δηλ. μὲ ἄλλας λέξεις ἐμβολίασε τὸν Φίψ. Ἡ δαμαλὶς ἀνεπτύχθη καὶ μετὰ τινα καιρὸν ὁ Φίψ ἔφερε τὰς λευκὰς κηλίδας, τὰ ἔχνη τῆς δαμαλίδος, τὰ ὁποῖα φέρετε καὶ σεῖς εἰς τοὺς βραχιόνες σας. Τότε ὁ Γέννερ ἐπανελάβε τὰς δοκιμὰς του, ἀλλὰ ἀντὶ νὰ ἐμβολιάσῃ τὸν Φίψ μὲ ὕλην ἀπὸ ἀγελάδα, τὸν ἐμβολίασε μὲ ὕλην ἀπὸ ἀνθρωπίνην εὐλογίαν καὶ ὁ Φίψ ἔμεινεν ὑγιὴς καὶ δὲν ἔπαθε τὴν εὐλογίαν, ἐνῶ πρίν, ὡς αἱς ἐμβολιάζετό τις μὲ ὕλην εὐλογίας, ἀφεύκτως ἔπρεπε νὰ πάθῃ εὐλογίαν. Ἡ πρώτη ἐπιτυχία ἔκαμε τὸν Γέννερ νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς δοκιμὰς του καὶ ἀπέδειξε τοιοῦτοτρόπως διὰ πραγμάτων ὅτι ἡ δαμαλὶς ἔχει τὴν δύναμιν νὰ προφυλάττῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς εὐλογίας.

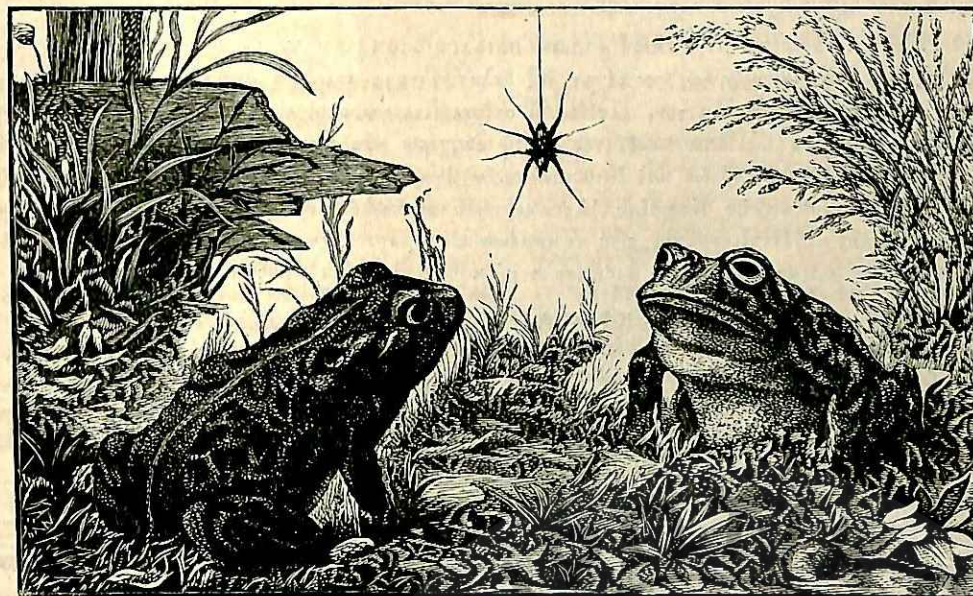
Ἀπὸ τότε εἰσῆλθῃ ὁ δαμαλισμὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖται οὕτω πως: ὁ ἱατρὸς κάμνει μικρὰ νύγματα εἰς τὸν βραχίονα τοῦ θέλοντος νὰ ἐμβολιασθῇ καὶ ἐπιθέτει ὀλίγην ὕλην ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν φέρουν αἱ ἀγελάδες αἱ πάσχουσαι τὴν δαμαλίδα, τοιοῦτοτρόπως δὲ λαμβάνει καὶ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀσθένειαν τοῦ ζῴου, ἥτις, ὡς εἴπομεν τὸν προφυλάττει ἀπὸ τὸ φοβερὸν κακόν, τὴν εὐλογίαν.

Ἡ ἀνακάλυψις τοῦ Ἐδουάρδου Γέννερ ἔγινε γνωστὴ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ Ἐδουάρδος

Γέννερ ὁ κατ' ἀρχὰς πτωχὸς ἐπλούτισε, ἐδοξάσθη, εἶδε νὰ τοῦ ἐγείρωνται ἀγάλατα καὶ τὸ ὄνομά του καὶ σήμερον καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ μένῃ ὡς ὄνομα ἀθάνατον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ εὐγνωμονῇ ὁ κόσμος ὅλος, διότι εἶναι ὄνομα σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Γέννερ οἱ δαμαλιζόμενοι δὲν φοβοῦνται τὴν εὐλογίαν, μικροὶ μου ἀναγνώσται, ἀρκεῖ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ἐμβολιάζωνται, διότι μὲ τὸν και-

ρὸν καταστρέφεται ἡ προφυλακτικὴ δύναμις τῆς δαμαλίδος. Ὅσακις λοιπὸν οἱ προνοητικοὶ γονεῖς σας φέρουν τὸν ἱατρὸν νὰ σὰς ἐμβολιάσῃ, μὴ κάμῃτε τὴν παραμικρὰν ἀντίστασιν, ὡς τ' ἀνόητα καὶ κακὰ παιδιὰ, ἀλλὰ δεχθῆτε τὴν μικρὰν ἐγχείρισιν, τὴν ὁποίαν θὰ σὰς κάμῃ ὁ ἱατρὸς καὶ εὐγνωμονῆτε πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς ἀνθρωπότητος Ἐδουάρδου Γέννερ.

ΜΙΛΤ. Θ.

ΟΙ ΔΥΟ ΒΑΤΡΑΧΟΙ

Μία ἀράχνη κρεμασμένη
Ἀπ' τὸ ἀραχνόδικτό της
Ἦ τὸ ποτάμι κατεβαίνει
Γιὰ νὰ κἀνῃ τὸ λουτρό της...

Ἕνας βάτραχος παρέκει
Μέσ' ἰς τὸ λασπωμένο χῶμα
Τὴν κρυφουκντᾶ καὶ στέκει
Μὲ ὀρθάνοικτο τὸ στόμα.

Πείνας φοβερὸ καμῖν
Τοῦ φλογίζει τὴν κοιλία του
Κ' ἡ ἀράχνη θὲ νὰ γείνῃ
—Δίχως ἄλλο— πρὸγευμά του.

Ἐξαφνὰ ἀπ' τ' ἄλλο μέρος
Μὲ τὸ πλακωτὸ κεφάλι
Κι' ἄλλος βάτραχος πειδ γέρος
Πεινασμένος ξεπροβάλλει.

Φοβερὸν καυᾶ ἀρχίζουν
Μὲ τὰ φλύαρά τους χεῖλη...
Ἦ τὰ πολλὰ ἀποφασίζουν
Νὰ τὴν μοιρασθοῦν ὡς φίλοι.

Κοντοστέκεται ἐκείνη
Καὶ γελῶντας τοὺς κυττάζει
Κι' ἄμα ἔγειν' ἡ εἰρήνη:
—Καλὴ ὄρεξι! φωνάζει

Καὶ πηδᾷ καὶ φεύγει ἀκόμα...
Κι' ἀπομένουν οἱ βάτραχοι
Μὲ ὀρθάνοικτο τὸ στόμα
Καὶ μὲ ἀδειανὸ στομάχι.

Τόρᾳ καὶ μιά παροιμία
Νὰ σὰς πῶ, χωρὶς πιπέρι;
Ὁ καυγᾶς κ' ἡ φλυαρία
Ἦ τὸ στομάχι δὲν συμφέρει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Κοιμισμένο στο κρεβάτι το καλό παιδί
Είδεν όνειρον ώραιον· είδε δηλαδή
Πώς του έδωκ' ή μαμά του πράγματα καλά,
Πορτοκάλλια και παιγνίδια και γλυκά πολλά.
Και του είπε, άφου ένα τοῦδ' αὖτε φίλι:
«Σου τὰ 'χάρισα διότι σ' αγαπῶ πολύ».
Έξυπνᾶ τὰ μάτια άνοιγει, βλέπει κ' έρωτᾶ:

«Που τὰ έβαλες εκείνα τὰ ζαχαρωτά,
Και τὰ εὔμορφα παιγνίδια, μάνα μου καλή,
Που μου 'χάρισες διότι μ' αγαπᾶς πολύ;»
— 'Ητον όνειρον, παιδί μου, όνειρον γλυκό.
Πλήν, αν μένης, καθώς είσαι, πάντα γνωστικό,
'Όσα θέλεις θά σοι διδω πράγματα καλά,
Πορτοκάλλια και παιγνίδια και γλυκά πολλά.

ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΣ

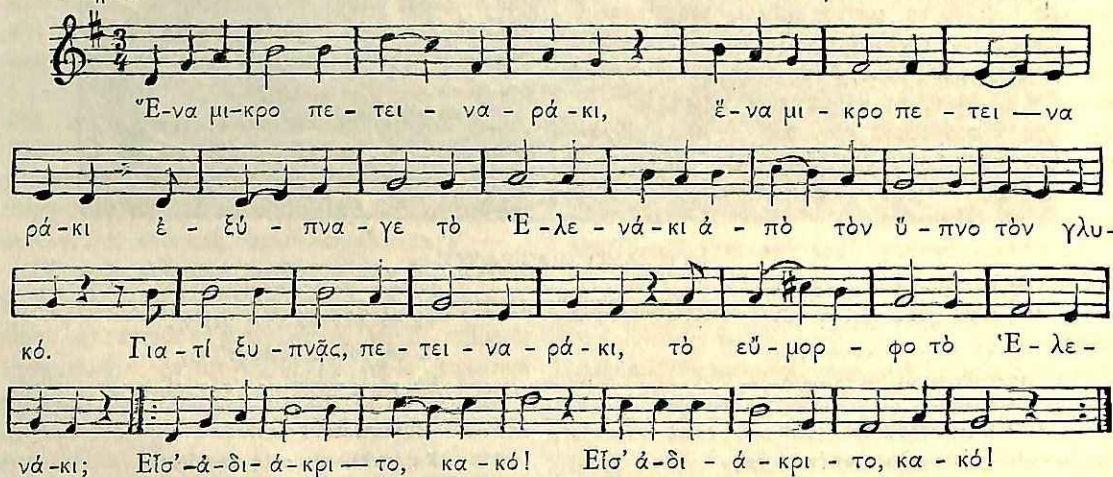
[Έξεδόθη ήδη και το τρίτον μέρος των « ΝΕΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ » του πολυτίμου συνεργάτου μας κ. 'Αλεξάνδρου Κατακουζηνού, περιέχον 37 θελκτικώτατα παιδικά άσματα, εν εκ των οποίων είναι και το κατωτέρω δημοσιευόμενον, οὔτινος οί στίχοι είναι γνωστοί εις τους πλείστους των αναγνωστών της «Διαπλάσεως» ως δημοσιευθέντες εν τῷ δευτέρῳ αὐτῆς τόμῳ. Οί αποκτήσαντες τὰ δύο πρώτα τεύχη των άσμάτων τούτων και επιθυμούντες ν' αγοράσωσι και το τρίτον θά τὸ εύρωσι παρὰ τῇ γραφείῳ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας (Ἀρσακείου) ὅπου πωλεῖται ἀντὶ λεπτῶν 40.

Τὸ «Ἐλενάκι και τὸ Πετειναράκι» είναι τονισμένον εις ωραιοτάτην μουσικὴν και ἐλπίζομεν ὅτι ὅλοι οί μικροί φίλοι τῆς «Διαπλάσεως» θά φροντίσωσι μὲ κάθε τρόπον νὰ μάθωσι νὰ τὸ ᾄδωσιν.]

ΤΟ ΕΛΕΝΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΤΕΙΝΑΡΑΚΙ

Ζωηρῶς

Μουσική ΑΛ. ΚΑΤΑΚΟΥΖΗΝΟΥ

Ε-να μι-κρο πε - τει - να - ρά - κι, ε - να μι - κρο πε - τει - να
ρά - κι ε - ξύ - πνα - γε τὸ 'Ε - λε - νά - κι ἄ - πό τὸν ὕ - πνο τὸν γλυ -
κό. Για - τί ξυ - πνᾶς, πε - τει - να - ρά - κι, τὸ εὔ - μορ - φο τὸ 'Ε - λε -
νά - κι; Εἶς' - ἄ - δι - ἄ - κρι - το, κα - κό! Εἶς' ἄ - δι - ἄ - κρι - το, κα - κό!

Ἔνα μικρὸ πετειναράκι
Ἐξύπναγε τὸ Ἐλενάκι
Ἀπὸ τὸν ὕπνο τὸ γλυκό,
Γιατί, ξυπνᾶς πετειναράκι
Τὸ εὔμορφο τὸ Ἐλενάκι
Εἶς' ἀδιάκριτο, κακό!

Μὰ μὴν ἡμέρα τὸ Λενάκι
Κυττάει τὸ πετειναράκι
Σφαγμένο κάτω στὴν αὐλή,
Τὸ ἴδιο τὸ πετειναράκι
Ποῦ ξύπναγε τὸ Ἐλενάκι
Μὲ τῇ φωνῇ του τὴν ψιλή,

Και τὸ μικρὸ τὸ Ἐλενάκι
Ἀυτῇθι τὸ πετειναράκι
Ποῦ τῷσφαξαν γιὰ τὸ φαγι
Και λέγει τότε τὸ Λενάκι:
« Ἄς ζοῦσες σὺ πετειναράκι
Κι' ἄς μὲ ξυπνοῦσες τὴν αὐγή! »

ΑΙΜΥΛΙΟΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΣ

ΤΟ ΕΝΘΥΜΟΥΜΑΙ ΩΣ ΝΑ ΕΙΝΕ ΤΟΡΑ

Ἐνθυμούμαι πολὺ ζωηρὰ ἀκόμη και μὲ πολ-
λὴν συγκίνησιν τὸν καιρὸν κατὰ τὸν ὅποιον
ἤμην μαθήτρια τοῦ Ἀρσακείου· ἀλλ' ἀπὸ ὅλα
τὰ ἄλλα ἐνθυμούμαι ζωηρότερον, ἀπὸ ὅλα τὰ
ἄλλα μὲ συγκινεῖ περισσότερο τὸ ἀκόλουθον
συμβάν, τὸ ὅποιον μοι ἔδωκεν ἀφορμὴν ν' ἀπο-
κτῇσω δύο φίλας, τὰς ὁποίας αγαπῶ και ἐκ-
τιμῶ ἕως τώρα.

Μίαν ἡμέραν κατὰ τὸ διάλειμμα, ἤμεθα,
ὡς πάντοτε, εἰς τὴν αὐλὴν. Τὸ ἐνθυμούμαι ὡς
νὰ εἶνε τώρα. Μερικαὶ ἐπεριπάτουσαν δύο δύο και
συναμιλοῦν, ἄλλαι ἐπῆδων. Ἐγὼ ἤμην πλη-
σίον δύο κορασιῶν ἐπὶ τὰς ἑως ὀκτὼ ἐτῶν, τὰ
ὁποῖα ἔλον τὸ σχολεῖον εἰξευρεν ὅτι ἡγαπῶντο
πολύ. Ἦσαν φίλαι ἀχώριστοι. Τὸ ἐν ὠνομά-
ζετο Μαρίκα και τὸ ἄλλο Ἐλένη. Ἐπαιζόν
τὸ σχολινάκι. Ἐξαφνα ἀκούω τὴν φωνὴν τῆς Ἐ-
λένης νὰ λέγῃ δυνατὰ.

— Ἐχασες 'στὰ δεκαενέα.

Χάριν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δὲν ἐννοοῦν ἴσως τί
θὰ εἶπῃ «ἐχασες 'στὰ δεκαενέα» προσθέτω ὅτι,
ὅταν δύο κοράσια παίζουν τὸ σχολινάκι, ἐνῶ τὸ
ἐν πηδᾷ, τὸ ἄλλο μετρεῖ μέχρι τοῦ εἴκοσι ἢ
ἄλλου συμφωνουμένου ἀριθμοῦ, και ἂν τὸ πρῶ-
τον δὲν εἴσπρασε νὰ πηδῇ εἰμὴ μόνον πέντε,
δέκα, ἢ ὀλιγωτέρας φορές των συμφωνημέ-
νων τότε ἡ σύντροφός του τῷ λέγει — Ἐχα-
σες 'στὰ πέντε, ἔχασες 'στὰ δέκα.

— Ὅχι, ἐκέρδισα 'στὰ εἴκοσι, ἀπεκρίθη ἡ φωνὴ τῆς Μαρίκας.

— Ὅχι, ἔχασες 'στὰ δεκαενέα, μὴ μοῦ πηδᾷς ἕνα ἀριθμόν.

— Κ' ἐγὼ σοῦ λέγω πῶς ἐκέρδισα 'στὰ εἴκοσι.

— Λοιπὸν κ' ἐγὼ σοῦ λέγω πῶς εἶσαι μία ψεύτρα! ἐφώνησεν ὠργισμένη ἡ Ἐλένη.

— Ψεύτρα; ἐγὼ; εἶπεν ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸν θυμὸν τῆς ἡ Μαρίκα· τότε λοιπὸν και σὺ εἶσαι μία κλέφτρα· ζητεῖς νὰ μοῦ κλέψῃς ἕνα ἀριθμόν.

Ἦσαν δὲ και αἱ δύο τόσοι πολὺ θυμωμένοι ὥστε δὲν εἰξεύρω τί θὰ ἐγίνετο, διότι ὠρμησαν ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης ὡς κοκοράκια, ἂν τὴν στιγ-
μὴν ἐκείνην δὲν ἐπλησίαζεν ἡ ἐπιμελήτρια. Τὰς ἐχώρισε και ἡ μία ἐπῆγε ἀπὸ τὸ ἐν μέρος και ἡ ἄλλη ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τότε πρώτῃν φοράν ἐχω-
ρίζοντο ἀφ' ὅτου ἤλθον εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ scho-
λεῖον ἡ γραῖα μάμμη τῆς Μαρίκας, μία πολὺ
καθὼς πρέπει κυρία, ἡ ὁποία ἤρχετο συχνὰ και
ἐβλεπε τὴν ἐγγονὴν τῆς.

Ὅταν ἐπλησίασε τὴν Μαρίκαν και τὴν εἶδε
κατακόκκινην και ἔλαμπον οἱ ὀφθαλμοί τῆς ἀ-
κόμη και τὰ μαλλία τῆς ἦσαν ἐμπερδευμένα,
ἐφάνη ὅτι ἀνησύχησε πολὺ, τὴν ἔλαβεν ὀλίγον
κατὰ μέρος και τὴν ἠρώτησε:

— Τί ἔχεις, Μαρίκα; διατί εἶσαι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον;

— Ὡ! εἶμαι δυστυχὴς πλέον· πολὺ, πολὺ δυστυχὴς· νά! μαλώσαμε μὲ τὴν Ἐλένην!

— Μὲ τὴν Ἐλένην, τὴν φίλην σου, περὶ τῆς ὁποίας μοῦ ὁμιλεῖς καθ' ἡμέραν;

— Ναι, μὲ τὴν Ἐλένην· δὲν εἶναι λοιπὸν ἀλήθεια πῶς εἶμαι δυστυχὴς;

— Μὴ λυπεῖσαι πολὺ· ἔχε ὑπομονήν, πῆθα-
νὸν νὰ τὰ συμβιβάσωμεν ἀκόμη τὰ πράγματα.
Λέγε μου τί συνέβη.— Ὡ! δὲν εἶνε δυνατόν, δὲν εἶνε δυνατόν.
'Ετελείωσε πλέον.

Και ἤρχισε νὰ διηγῇται εἰς τὴν μάμμη τῆς ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς φιλονεικίας των.

— Μοῦ εἶπε ψεύτρα, εἶπεν ἐπὶ τέλους, και
ἐγὼ ἐθύμωσα τόσοι πολὺ ἐκείνην τὴν ὥραν ποῦ
ἂν δὲν ἐβλεπα τὴν ἐπιμελήτριαν θὰ τῆς ἔδινα ἕνα
μπάτσο. Τόσον ἐθύμωσα! Ἀπὸ τὸν θυμὸν μου
τὴν εἶπα κ' ἐγὼ κλέφτρα.

— Ἀ! δὲν ἔκαμες καλά, Μαρίκα μου, δὲν
ἔκαμες διόλου καλά! ἀρμολοῦν τοιαῦται λέξεις
εἰς τὸ στόμα καλονατεθραμμένων κορασιῶν;
και ἔπειτα δὲν ἐσυλλογίσθης ὅτι ἦτο φίλη σου;

— Τότε ἀπὸ τὸν θυμὸν μου δὲν τὸ ἐσυλλο-
γίσθηκα· τί κακὸν πράγμα ποῦ εἶνε αὐτὸς ὁ θυ-
μός! τώρα τὸ συλλογίζομαι και μετανοῶ· ἀλλὰ
τί εἴσπραε πλέον νὰ γείνη; τίποτε· δι' αὐτὸ
λυποῦμαι τόσοι, δι' αὐτὸ εἶμαι τόσοι δυστυχὴς.

Και ὠρμησεν εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς μάμμης
τῆς, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα πλήρεις δακρύων,
ἐνίοτε δ' ἠκούετο ἡ φωνὴ τῆς λέγουσα μετὰ λύ-
πης πολλῆς.

— Εἶμαι κακὴ, κακὴ!

— Ποῦ εἶνε ἡ Ἐλένη; ἠρώτησεν ἀφ' οὗ ἐσχέθη ὀλίγον ἡ μάμμη τῆς.

Και ἡ Μαρίκα παρατηρήσασα περίεξ ἔδειξε
μὲ τὸν δακτυλὸν τῆς τὴν Ἐλένην, ἡ ὁποία ἐκά-
θητο εἰς μίαν γωνίαν, μόνη, συλλογισμένη και
λυπημένη. Ἦτο δὲ και αὐτὴ κατακόκκινη,
και ἔλαμπον οἱ ὀφθαλμοί τῆς και ἦσαν ἐμπερ-
δευμένα τὰ μαλλία τῆς.

Ὡς νὰ ἐσπαράχθη δὲ ἡ καρδιά τῆς, διότι εἶδε
τὴν φίλην τῆς τόσο μακρὰν ἀπὸ αὐτῆς, ἔθεσε

πάλιν τὴν κεφαλὴν της εἰς τὰ γόνατα τῆς μάμης της ψιθυρίζουσα μετὰ λυγμῶν.

— Ἐτελείωσε, ἐτελείωσε, δὲν θὰ εἶμεθα πλέον φίλοι!...

— Μαρίκα, τῇ λέγει ἡ μάμμη της λαμβάνουσα τὴν κεφαλὴν της μὲ τὰς δύο χεῖράς της καὶ φιλοῦσα αὐτὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἔχεις ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ;

— Ναί, πολλήν.

— Θὰ κάμης ὅτι σοῦ εἶπῃ;

— Ναί!

— Τὴν βλέπεις τὴν Ἑλένην;

— Τὴν βλέπω.

— Παρατήρησέ την καλὰ.

— Τὴν παρατηρῶ καλὰ.

— Λοιπὸν θὰ ὑπάγης σιγά, σιγά ἀπ' ὀπίσω καὶ ὕστερα θὰ τρέξης καὶ θὰ τῆς κλείσης τὰ μάτια ἔτσι... καὶ θὰ τῆς πιάσης τὸ κεφάλι ἔτσι... καὶ θὰ τὴν φιλήσης ἔτσι...

— Καὶ ἔπειτα; εἶπεν ἡ Μαρίκα ἀγωνιώσα.

— Καὶ ἔπειτα θὰ ἰδῇς τί θὰ κάμῃ ἡ Ἑλένη.

Ἡ Μαρίκα ἐφάνη διστάζουσα μίαν στιγμὴν, ἀλλ' ἔξαφνα ὤρμησεν ὡς βόμβα πρὸς τὴν Ἑ-

λένην, ἥτις παραζαλισμένη ἀπὸ τὰ φιλήματα ἔστρεψε καὶ εἶδε. Ἀκόμη ἐνθυμούμαι τὴν ἐκπληξίν της, τὴν χαράν της, τὴν ἀμφιβολίαν της, ὡς νὰ μὴ ἐπίστευε καὶ ἐκεῖνη εἰς τὴν εὐτυχίαν.

Ἐπειτα δὲ ἐνηγκαλισμένη, μὲ δάκρυα χαρᾶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὑπερῆφανοι ἦλθον εἰς τὴν μάμμη τῆς Μαρίκας, ἥτις ἐξήγαγε τὸ μανδύλιόν της, ἀλλ' ἀντὶ νὰ σκουπίσῃ τὴν μύτην της ἐσκούπιζε, νομίζω... τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Αἱ λοιπὸν; ἠρώτησεν ἡ μάμμη.

— Τί καλὴ ποῦ εἶσαι μάμμη μου, πῶς τὸ ἐσκέφθης; ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ τὸ ἐσκεπτόμην.

Ἀχ! πόσον ἡμην λυπημένη.

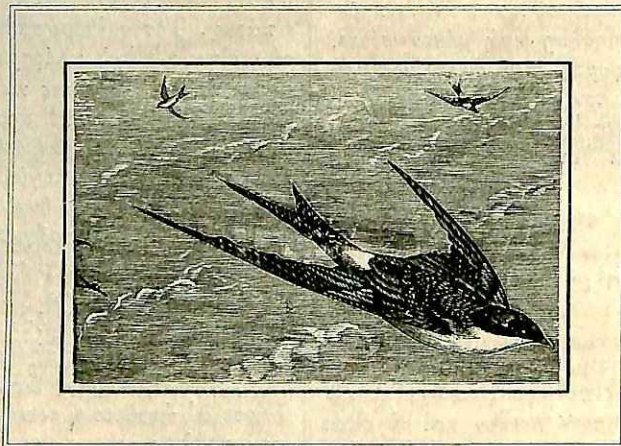
— Ἀμ' ἐγὼ ποῦ μοῦ ἤρχονταν νὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν λύπην μου; εἶπεν ἡ Ἑλένη.

— Κυττάξετε τώρα νὰ μὴ μαλώσετε ποτέ.

— ὦ! μὴ σὲ μέλῃ! ἀνέκραξαν καὶ αἱ δύο ὁμοῦ, τώρα εἰξεύρομεν τί θὰ εἰπῇ φίλη.

Ἐγὼ δὲ τόσον ἐζήλευσα ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν τὴν φίλιαν των ὥστε ἔθεσα ὅλα τὰ μέσα εἰς ἐνέργειαν ὅπως κατορθώσω νὰ γείνω ἐγὼ ἡ τρίτη φίλη, καὶ εὐτυχῶς ἔγεινα ἀπὸ τότε.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ

ΤΟ ΧΕΛΙΔΟΝΙ

Τί χαρά μου! τί χαρά!
Ἦλθες, χελιδόνι.
Μὲ τὰ μαῦρα σου φτερά.
Ἡ λευκὴ ἀμυδαλιά
Πάλι σοῦ ἀπλώνει
Τὴν κατὰλευκὴ ἀγκαλιά.

Στὴ μικρὴ μας τὴ σκεπὴ
Κτίσε τὴ φωλιὰ σου,
Σὲ προσμένει χαροπὴ.
Σὲ προσμένει μὲ χαρὰ
Καὶ ἡ πασχαλιά σου
Μὲ λουλούδια δροσερά.

Ἦλθες κ' ἔφερες μαζὶ
Λούλουδα καὶ κρίνα
Καὶ ἡ φύσις ἀναζῇ.
Ὅταν φεύγεις — συμφορὰ! —
Φεύγουνε κ' ἐκεῖνα
Μὲ τὰ μαῦρά σου φτερά.

Τί ὠραῖα! τί καλὰ!
Ἔλα νὰ σὲ πιάσω
Μὴν πετᾷς τόσῃ ψηλά
Στὴ θερμὴ μου ἀγκαλιά
Θὲ νὰ σὲ χορτάσω
Ἀπ' ἀγάπην καὶ φιλιὰ.

Ι. Κ. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΤΙΣ ΠΤΑΙΕΙ;

Ὁ Τάκης κλαίει καὶ δεικνύει εἰς τὴν μητέρα του μίαν σταλαγματιὰ αἷμα, τὸ ὅποion στᾷ εἰς τὸ δακτυλάκι του. Ἡ Λιλίνα εἶνε κρυμμένη, κάτω ἀπὸ μίαν καρέκλαν, ὀπίσω ἀπὸ τὴν θύραν.

Ὁ Τάκης εἶνε μικρὸν παιδάκι. Προχθὲς ἀκόμη ἐτελείωσε τὰ τρία ἔτη καὶ ἐπάτησεν εἰς τὸ τέταρτον. Ἡ Λιλίνα εἶνε ὠραία γάτα, τῆς ὁποίας αἱ τρίχες εἶνε τόσον μακρὰ ὅσον καὶ τὰ μουστάκια της.

Ἡ μητέρα τοῦ Τάκη, ἡ ὁποία ἀγαπᾷ μὲν

καὶ τὴν Λιλίναν, ἀλλ' ἀγαπᾷ τὸν Τάκην πολὺ, πολὺ περισσότερον, ἅμα βλέπει αἱματωμένον τὸ δακτυλάκι του θυμῶναι κατὰ τῆς Λιλίνας καὶ ζητεῖ νὰ τὴν τιμωρήσῃ.

Ἀλλ' ἐγὼ ὁ ὁποῖος εἶδα πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα θὰ σᾶς τὸ εἶπω, καὶ εἰπέτε μοι καὶ σῆς ποῖος πταίει, ὁ Τάκης ἢ ἡ Λιλίνα;

Ὁ Τάκης καὶ ἡ Λιλίνα εἶνε στενοὶ φίλοι.

Ἡ μητέρα ἔβαλε τὸν Τάκην νὰ καθήσῃ εἰς τὴν καρέκλαν του, πλησίον εἰς τὴν τράπεζαν, ὅπου συνήθως πίνει τὸ γάλα του.

Ἡ δὲ Λιλίνα ἦλθε σιγά, σιγά, ἐπήδησεν ἐπάνω εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἐστάθη πλησίον τοῦ Τάκη. Διατί; Αἱ διατί; Ποῖος ἀπὸ τοὺς μικροὺς μου φίλους δὲν μαντεύει διατί ἡ Λιλίνα ἦλθε καὶ ἐστάθη πλησίον τοῦ Τάκη;

Ἀλλ' ὁ καλὸς σου ὁ Τάκης, ἕως ὅτου νὰ ἔλθῃ ἡ μητέρα του, ἀρπάζει μὲ τὴν μίαν του χεῖρα τὸ αὐτίον καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὸ ποδαράκι τῆς Λιλίνας καὶ τὰ σφίγγει, τὰ σφίγγει τόσον δυνατὰ, ὥστε ἡ καυμένη ἡ Λιλίνα ἀπὸ τὸν πόνον ὀλίγον ἔλειψε... νὰ λιποθυμήσῃ.

Ἀλλὰ τὸν Τάκην δὲν τὸν μέλλει τίποτε καὶ ὅλο σφίγγει.

Ἐπὶ τέλους ὅμως ἡ Λιλίνα, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ εὐκίνητος ὡς ὅλαι αἱ Λιλίнай, καὶ ἡ ὁποία ἔχει πέντε μυτεροὺς ὄνυχας εἰς τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων της — τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν ἐννοεῖται, διότι εἰς τοὺς ὀπισθίους ἔχει τέσσαρας μόνον δακτύλους καὶ ἐπομένως τέσσαρας ὄνυχας

— ἡ Λιλίνα λοιπὸν ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν της, τοῦ καταφέρει μίαν δυνατὴν πουςοκρανίαν εἰς τὸ δακτυλάκι του μὲ τοὺς ὄνυχας τοῦ ἄλλου ποδὸς της ὁ ὁποῖος ἦτον ἐλεύθερος.

Τότε ὁ Τάκης πονεῖ, καὶ ἀπὸ τὸν πόνον ἀφίνει τὸν πόδα τῆς Λιλίνας, καὶ ἡ Λιλίνα φεύγει αὐτὸ ἤθελε καὶ ἐκεῖνη· ἀλλ' ὁ Τάκης δὲν ἤθελε αὐτὸ ὅπου ἔπαθε· ὦχ! αὐτὸς πονεῖ καὶ κλαίει.

Ἀλλὰ ποῖος τοῦ πταίει;

Ἄν ἡ μητέρα τοῦ Τάκη πιάσῃ τὴν Λιλίναν ἀφεύκτως θὰ τὴν τιμωρήσῃ· δὲν εἰξεύρω ἂν θὰ τὴν δαίρῃ, ἀλλ' εἰξεύρω ὅτι δύο ἡμέρας δὲν θὰ τῆς δώσῃ πνεύμονα νὰ φάγῃ. Τὸν Τάκην ὅμως θὰ τὸν φιλήσῃ, θὰ τὸν θωπεύσῃ, θὰ τοῦ ἀγοράσῃ κανένα παιγνιδάκι διὰ νὰ μὴ κλαίῃ ποῦ ἔχει βαθά, καὶ τώρα εἰς τὸ γάλα του θὰ τοῦ ῥίψῃ ἓν μεγάλο κομματιὶ ζάχαρι.

Αὕτη εἶνε ὅλη ἡ ἱστορία. Εἰπάτε μοι τώρα σῆς τίς πταίει, ὁ Τάκης ἢ ἡ Λιλίνα;

(Μίμησις)

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μικρὰ ἀδελφή τοῦ Κώστα, ἡ ὁποία εἶνε πολὺ ἰσχνή, εὐχαριστεῖται νὰ καταγίνεται εἰς τὴν λύσιν τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων τῆς «Διαπλάσεως». Προχθὲς δὲ ἔκαμε καὶ ἡ ἰδίᾳ ἓνα συλλαβόγριφον τὸν ὁποῖον ἐπρότεινεν εἰς τὸν ἀδελφόν της:

— Τὸ πρῶτόν μου εἶνε ζῶν, τὸ δευτέρον μου εὐ-
τραφές...

— Στάσου, τῇ λέγει μὲ ἀφέλειαν ὁ Κώστας δια-
κόπτων αὐτήν, τὸ πρῶτον τὸ ἐπέτυχες... ἀλλὰ σὸ
δευτέρον, ἔπεςες ἔξω!

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Μιχαήλ.

✠

— Αὐρίον νὰ πάρωμεν ἓν ἀρνίον καὶ νὰ τὸ σφάξω-
μεν εἰς τὴν οἰκίαν, λέγει ὁ πατήρ τῆς Βιργινίας τὴν
Μεγάλην Παρασκευήν.

— Ἐν ἀρνίον ὀλόκληρον, τί θὰ τὸ κάμωμεν; εἶνε
πολύ! καὶ ἂν φυλάξωμεν τὸ ἥμισυ διὰ τὴν Δευτέραν
εἰμπορεῖ νὰ μυρίσῃ, ἀπήντησεν ἡ μήτηρ της.

— Τότε εἰδεύρετε τί νὰ κάμωμεν; λέγει ἀπὸ τὴν
θέσιν τῆς ἑξαφῆς ἡ μικρὰ Βιργινία, νὰ σφάξωμεν τὸ
μισὸ αὐρίον καὶ τὸ ἄλλο μισὸ τὴν Δευτέραν!

Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Σφῆκας.

✠

Ἡ μικρούλα Κατίνα ἔκαμε μίαν ζημίαν, ἔρριψεν
ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἓν ὑάλινον δοχεῖον καὶ τὸ ἔθραυσε.

— Δὲν προσέχεις! τῇ εἶπεν ἡ μήτηρ της μὲ αὐ-
στηράν φωνήν.

— Μαμά μου, δὲν πταῖω ἐγὼ, ἀπήντησεν ἀμέσως
ἡ Κατίνα· γιατί δὲν με ἐγέννησες μεγαληνώσαν ἐσέ;
ἂν ἦμην μεγαλὴ ὥσαν ἐσὲ δὲν θὰ ἔκαμα ζημιαίς.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Πηδουκούλας.

✠

ΜΑΡΙΑ. Θεία μου, ἐδάπτισες πολλοὺς ἕως τώρα;

ΘΕΙΑ. Ὡ! ὄχι ὀλίγους! ἐδάπτισα μάλιστα καὶ ἓνα
ὁ ὁποῖος εἶνε στρατιώτης.

ΜΑΡΙΑ (μετ' ἐκπλήξεως). Στρατιώτης! καὶ πῶς
εἰμπόρεςες καὶ τὸν ἔβαλες εἰς τὴν κολυμβύθραν τόσῃ
μεγάλῳ ἀνδρᾷ!

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Μικροῦ Διαβόλου.

✠

Ὁ Κωστάκης εἶνε παρήκοον παιδίον καὶ συχνὰ πυ-
χνὰ τιμωρεῖται.

Πρὸ τινων ἡμερῶν ἡ μαμά του τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν
γωνίαν διὰ τιμωρίαν.

— Ὡχ! καὶ αὐτὸς οἱ ἀρχιτέκτονες, ψιθυρίζει ὁ Κω-
στάκης δυσηρεστημένος... δὲν εἰμποροῦσαν τάχα νὰ
κάμουν τὰ σπήτια ἔτσι ὀλοστρόγγυλα... διχως
γωνίας!

Ἐστᾶλη ὑπὸ τῆς Μικρούλας Τραλαῶ.

✠

Εἰς τὴν τράπεζαν ὅπου ἦσαν πολλοὶ ξένοι ὁ πατήρ
τοῦ Σωτηράκη ὠμίλει περὶ ἐνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος
ἦτο πάντοτε σοβαρὸς καὶ δὲν ἐγέλα ποτέ.

— Κι' ὅταν τὸν γαργαλοῦν, τί κάμνει τότε; ἠρώ-
τησεν ὁ Σωτηράκης περιέργως.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Κορκοράν.

✠

— Τί θὰ γίνετε ὅταν μεγαλώσετε; ἠρώτησε μίαν
ἡμέραν περιέργως τις κύριος δύο χωρικοὺς παῖδας τῶν
ὁποίων ὁ εἷς ἦτον ἑπτὰ καὶ ὁ ἄλλος ὀκτὼ ἐτῶν.

— Ἐγὼ θὰ γίνω ἱατρός, εἶπεν ὁ εἷς.

— Ἄν ὁ ἀδελφός μου γίνῃ ἱατρός, ἐγὼ θὰ γέλνω
παπᾶς.

— Λοιπὸν αὐτὸς θὰ πεθαίνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ
σὺ θὰ τοὺς θάπτῃς.

— Βέβαια, κ' ἔτσι ὅλο τὸ χωριὸν θὰ περνᾷ ἀπὸ τὰ
χέρια μας.

Ἐστᾶλη ὑπὸ τοῦ Σινιθῆρος.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ «ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ὅσοι δὲν ἐλάβετε τὴν ἀγγελίαν, περὶ τῆς ὁποίας
σᾶς ὠμίλησα τὸν παρελθόντα μῆνα, τὴν λαμβάνετε
μετὰ τοῦ φυλλαδίου τούτου, ἀγαπητά μου παιδία.
Δόσατὲ τὴν καὶ εἰς ἄλλους γνωστοὺς σας νὰ τὴν ἀνα-
γνώσωσι, σᾶς παρακαλῶ.

Μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν γράφω τὰς λέξεις ταύ-
τας, πλείστα ἀπαντήσεις εἰς τὸν πέμπτον διαγωνι-
σμὸν ἔφθασαν εἰς τὸ Γραφεῖόν μου. Ὑποθέτω ὅτι οἱ
διαγωνισθόμενοι τὴν φορὰν αὐτὴν θὰ εἶνε περισσό-
τεροι παρ' ἄλλοτε. Τόσῳ τὸ καλλίτερον! Αὐτὸ δεικνύει
τὴν πρόοδον τῶν μικρῶν μου φίλων.

Ἡ ἐπιστολή σου, καλὴ μου Ἀρυσόφρου, μὲ συνε-
κίνησεν· εἶσαι πολὺ ἀεγανήπτην κοράσιον. Ἐπιθυμῶ
νὰ μοι γράφῃς συχνά, πολὺ συχνά.

Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὰς φωτογραφίας σας, ἀγαπητοί
μου φίλοι Καίρεις! ἡ καρδιά μου ἐνεπλήσθη ἐνθου-
σιασμοῦ ἅμα ἀνέναντος τὴν ὥραιαν ἐπιστολήν σας.
Λυποῦμαι μόνον ὅτι ἡ δευτέρα παράκλησίς σας δὲν δύ-
ναται νὰ ἐκπληρωθῇ, ἐπὶ τοῦ παρόντος τούλαχιστον·
ἡ πρώτη ὅμως βεβαίως, ἀφοῦ τόσον πολὺ σᾶς ἀρέ-
σκουν τὰ δράματα.

Ὁ Πολικὸς Ἀστὴρ δὲν ἐφαίνετο ἕνεκα τῶν χειμε-
ρινῶν νυκτῶν; δύνασαι ὅμως Μικρὰ Σεισουργήθρα

νὰ τὸν διακρίνῃς εἰς τὴν Ἀνέμελον Νύκτα ἥτις καὶ
σὲ ἀσπάζεται.

Εὐχαρίστως, φιλότατη Ἀγγελιαφόρος Περιστερά,
θὰ εἶπω εἰς τὸν κ. Αἰμύλιον Εἰμαρμένον ὅτι μεγάλην
σᾶς ἔκαμεν ἐντύπωσιν καὶ ὅτι σᾶς ἐκίνησε τὸν ἐνθου-
σιασμὸν τὸ «Σπαθὶ τοῦ Παποῦ». Δὲν μοι λέγεις ὅμως,
ἂν τὸ παρεστήσατε.

Ψευδώνυμον ἀπὸ ἐπτὰ λέξεις ἀποτελούμενον κα-
ταντᾷ ἀνοικονόμητον, φίλη Κίρκη. Ἐκλεξόν ἄλλο
συντομώτερον, σὲ παρακαλῶ.

Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ διαρκέσῃ ὅσον καὶ ἡ λαϊλαψ,
προσφιλεστάτη Λαῖλαψ, ἡ ὑπόσχέσις σου ὅτι εἰς τὸ
ἑξῆς θὰ μοι γράφῃς συχνά. Εἶμαι δὲ βεβαία ὅτι ἡ
ἔφρονιμά σου διαφεύδει τὸ ψευδώνυμόν σου. Πρόσφε-
ρε, σὲ παρακαλῶ, τὰ σεβάσματά μου εἰς τὸν μπαμπᾶ
σου.

Στεῖλόν μοι ἄλλας πνευματικὰς ἀσκήσεις, Βόρειον
Σέλας.

Τὴν γνώμην σου Ἐλλαδοτρόπιον, τὴν ἔχω πρὸ
πολλοῦ καὶ ἐγὼ σκεφθῇ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν δύναται
κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ πραγματοποιηθῇ. Μὴ λυπεῖ-
σαι ὅμως, θὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ διπλασιάσω τὰς ἐπι-
σκέψεις μου καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ βραδύνῃ.

Ἡ «Διάπλασις» ἔμαθε τὴν εὐγενῆ πρᾶξιν τοῦ μι-
κροῦ της φίλου Ι. Ι. Χρυσόχοου καὶ τὸν συγχάριε ἀπὸ
καρδίας διὰ τὰ γενναῖα του αἰσθητά.

Εὐγε! Πολὺ ὀρθὰ σκέπτεται ἡ Νεαρά Ἡλικία.
Αὐτὸ καὶ ἐγὼ ἴσα ἴσα φρονῶ ὅτι ἡ ἐκμάθησις παντὸς
ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς ἐνδοξοὺς προγόνους μας, τοὺς ἀρχαίους
Ἕλληνας, πρέπει νὰ ἀποτελῇ ἐν ἐκ τῶν σπουδαιότε-
ρων μελημάτων παντὸς Ἑλληνόπαιδος.

Διατὶ νὰ μὴ μοι γράφῃς συχνά Ἀθῶα Περιστερά;
Ἐγὼ αἰσθάνομαι μεγάλην εὐχαρίστησιν λαμβάνουσα
ἐπιστολάς σου, ἀγαπητή μου.

Τί νὰ σοὶ εἶπω, προσφιλές μου Εὐσομον Μυριά-
νθεμον; Νὰ σὲ συμβουλεύσω νὰ ἀναγνώσῃς ὅσα εἶπον
εἰς τὸν Μέγαν Πετεινὸν ἐν τῇ Ἀλληλογραφίᾳ μου
τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου, ἡ νὰ σὲ διαβεβαιώσω
ὅτι, ἂν ἐδημοσίευσον τὰ ὑπὸ φίλων μου μαθητῶν στελ-
λόμενά μοι διηγήματα, δὲν θὰ ἐδοκιμάζον ποτε τὴν
εὐχαρίστησιν νὰ λαμβάνω καθ' ἐκαστὴν τόσας καὶ
τόσας ἐπιστολάς με τόσους καὶ τόσους ἐπαίνους καὶ
μὲ περισσώτερον ἀκόμη ἐνθουσιασμὸν γεγραμμένας
ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου ἐν τῇ ὁποίᾳ γράφεις: «... .

πέμπω δ' ὑμῖν τὸ διήγημα τοῦτο ἵν' ἀποδείξω
τὴν ἀγάπην μου πρὸς τὴν «Διάπλασιν» τὴν
πρὸ 4 ἐτῶν τοσοῦτον εὐμεθέδως παιδαγωγῆ-
σάσῃ με. Διότι τῷ ὁκταετῆς σχεδὸν ὄν
ὅτε τὸ πρῶτον ἔλαβον ταύτην ἀνὰ χεῖρας, με-
γάλῃ ὠφέλειαν ἐξ αὐτῆς ἠρῶσθην· ἡ δὲ
δεκαετρεαετῆς ὄν καὶ μαθητὴς τῆς Γ' τάξεως
τοῦ Γυμνασίου». — Ὡ! εὐγε, Εὐσομον Μυριάνθε-
μον, εὐγε! διὰ τὴν ἐπιμέλειάν σου—διατελῶν δὲ
συνδρομητὴς εἰς αὐτὴν διὰ τὰ μικρὰ μου ἀ-
δέλφια, — καὶ διατὶ ὄχι καὶ διὰ σὲ αὐτόν, Εὐσομον
Μυριάνθεμον; ἀφοῦ μόνον 14 ἐτῶν εἶσαι δύνασαι εἰ-
σέτι νὰ με ἀναγινώσκῃς! Ἐμὲ με ἀναγινώσκουν με
εὐχαρίστησιν τὴν καὶ οἱ γέροντες ἀκόμη. — μερίστην
χαρὰν αἰσθάνομαι, λαμβάνων ταύτην κατὰ
μῆνα, καὶ ἀναπολῶ τὴν παιδικήν μου ἡλικίαν,
ὅτε ἡ «Διάπλασις» ὥς ἄλλη μήτηρ μὲ διέ-
πλαττε. — Ὡ! οἱ λόγοι σου με συγκινοῦν, Εὐσομον
Μυριάνθεμον.

Τί πρέπει νὰ κάμῃς διὰ νὰ καλλιγραφῇς, Ἐρυθρὴ
Ψιττακὲ; Πρέπει νὰ καταβάλλῃς μεγάλην ἐπι-
μέλειαν· ἄλλο μέσον ἐγὼ δὲν ἔξευρω.

Τὸ αἰνιγμά σου, φίλε Μελαχροινέ, δὲν τὸ ἐδημο-
σίεωσα διότι δὲν ἦτο καλόν. Δὲν τὸ ἐννοεῖς;

Τι σημαίνει: «Ροδόχρους Μηλέα καὶ τίς εἶνε ὁ
λαβὼν τὸ ψευδώνυμον τούτου; Τίς δὲ ἡ Γλαυκὴ τῆς
Ἀθηνᾶς; καὶ τίς ὁ Λέων τῆς Ἀφρικῆς; Ἐλησμό-
νησαν νὰ γράψουν τὸ ὄνομά των.

Σήμερον λέγω εἰς τὸν Φωτοβόλον Ἀστέρᾳ καὶ
τὸν Ραταπλάν ὅτι τοὺς ἀσπάζεσαι καὶ ἐπιθυμεῖς νὰ
μάθῃς τὸ ὄνομά των, φίλε μου Μικρὸν Διάβολο· πρό-
σεχε ὅμως ἄλλοτε νὰ γράφῃς εἰς χωριστὸν χάρτην τὰς
ἐπιστολάς σου καὶ ὄχι ἁπλῶς με τὰς λύσεις, διότι εἶνε
ἐνδεχόμενον νὰ λησμονηθῇς καμμίαν φορὰν, ἀγαπητέ.
Δὲν τὸ εἶπον χιλιᾶκις καὶ δι' ὅλους;

Μὴ λαμβάνετε τὸν κόπον, καλὰ μου παιδία Εὐθύ-
βουτε, Ὀνόριε καὶ πολλοὶ ἄλλοι, νὰ ἀντιγράψετε τὰς
πνευματικὰς ἀσκήσεις, τῶν ὁποίων μοι στέλλετε τὰς
λύσεις. Ἀρκεῖ μόνον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰς λύσεις ἐκά-
στης νὰ γράφετε καὶ μάλιστα, ἵνα εὐκολώτερον τὰς
ἀναγινώσκῃ ὁ γραμματεὺς μου, μὴ τὰς γράφετε εἰς τὴν
αὐτὴν γραμμὴν, ἀλλὰ τὴν μίαν κάτωθεν τῆς ἄλλης.

Καλὴν διασκέδασιν καὶ καλὴν ἐντάμωσιν, ἀξιαγά-

πητοι φίλοι μου Μυσοωτὶς καὶ Ἀμαρυλλίς· φιλή-
σατέ μου καὶ τὴν Μικρούλαν Τίποτε εἰς τὰ γαλα-
νὰ ματάκια της. Ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν θὰ μοι προφανε-
συχνότερον· δὲν εἶνε ἀληθές; ἀφοῦ μάλιστα δὲν θὰ
ἔχετε μαθήματα.

Τὸ μόνον μέσον νὰ γείνης φρόνιμος, Ἀρίστιππε,
εἶνε νὰ συλλογίζεσαι πῶς τὴν μεγάλην λύπην προφανεῖς
μὲ τὰς ἀταξίας σου εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι σὲ ἀγα-
ποῦν, ἐκ τῶν ὁποίων εἶμαι καὶ ἐγὼ μία.

Βεβαίως, ἀγαπητή μου Πηνελόπη Β., πολὺ ὀρθῶς
ἐμάντευσας ὅτι δὲν ἔλαβον τὰς λύσεις σου, ἄλλως
ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ δημοσιεύσω τὸ ὄνομά σου. Μὲ
τὸν καιρὸν θὰ γνωρισθῶμεν καλλίτερον καὶ θὰ ἴδῃς
ὅτι σὲ ἀγαπῶ πολὺ.

Ὁ Ξενοφῶν Δ., θεῖος ἐπταετὴς τοῦ τριακονταημέρου
ἀνεψιῦ τοῦ, μοι ἀναγγέλλει ὅτι εὐθὺς ἅμα ὁ ἀνεψιὸς
τοῦ οὗτος ἀρχίσῃ ν' ἀναγινώσκῃ θὰ τὸν κάμῃ συνδρο-
μητὴν μου. Τί καλὸς θεῖος! καὶ τί εὐτυχὴς ἀνεψιὸς
ὁ μικρὸς ἐκείνος δρακούλης!

Ἐρωτήσεις, πληροφορίαι, ἀσπασμοί, προσ-
ρήσεις: Ἡ Ἀνεμώνη καὶ τὸ Λεῖριον προσφέρουσι
τὰς προσήσεις των εἰς τὴν Μικρὰν Σεισουργήθραν,
τὸν Ἀετιδέα τῶν Μελαγῶν Λίθων καὶ τὴν Ἀει-
θαλὴν Δάφνην. — Ὁμοίως ἡ Ζεφύριος Ἀῖρα πρὸς
τὴν Μικρὰν Σεισουργήθραν, τὴν Ἀνέμελον Νύ-
κτα, τὴν Μικρὰν Διαβόλιναν, τὴν Μικρὰν Πε-
ταλούδαν καὶ Ἀλόην, ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ μάθῃ τὸ ὄ-
νομα τῆς Προϊνῆς καὶ τῆς Θαλασσίας Ἀῖρας, τοῦ
Ἀετιδέως τῶν Μελαγῶν Λίθων καὶ τῆς Μικρᾶς
Νηρηίδος. — Ἡ Μικρὰ Πεταλούδα ἀσπάζεται τὸν
Ἐσπερον καὶ ζητεῖ τὸ ὄνομά του. — Ὁ Ραταπλάν
ζητεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Βορείου Σέλας (δὲν τὸ εἶδες
εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον;) τοῦ Μαθουσαλά
τοῦ Β' καὶ τοῦ Ἀρμυδίου καὶ Ἀριστογείτορος. —
Ὁ Φωτοβόλος Ἀστὴρ λέγει πρὸς τοὺς ἐρωτήσαντας
διὰ τὸ ὄνομά του, ὅτι ἐδημοσιεύθῃ ἐν τῇ Ἀλληλογρα-
φίᾳ τοῦ Φεβρουαρίου πρὸς δὲ τὸν Ἐσπερον ὅτι θὰ
προσπαθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν εὐχὴν του, μολοντί
εἶνε ὀλίγον δύσκολος. — Τῇ Ἀηδότι τῆς Ἐρήμου: ὁ
Συλλογισμένος ὀνομάζεται Πάνος.

Ἡ Ἀκανθυλλίς καὶ ἡ Μυσοωτὶς ἐπιθυμοῦν νὰ
μάθουν τὸ ὄνομα τῆς Σφῆκας· ἡ Μυσοωτὶς μάλι-
στα τῇ συγχάριε ἀπὸ καρδίας διὰ τὰς ὥραιας ἐρωτή-
σεις της καὶ πολὺ ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν γνωρίσῃ.

Πρὸς τὴν Σφῆκα ἡ Μικρὰ Σεισουργήθρα μὲ πα-
ρακαλεῖ νὰ εἶπω ὅτι δὲν θὰ γράφῃ κάθε χρόνον καὶ
ἐκατὸ λέξεις περισσοτέρας, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας, ἀφοῦ ἡ
«Διάπλασις» τὴν ἐμάλωσε (ὅποια παρεξήγησις νὰ λέ-
γῃς ὅτι σὲ ἐμάλωσα, Μικρὰ Σεισουργήθρα!) θὰ
γράψῃ, λέγει, κάθε χρόνον καὶ ὀλίγοτέρας· ὅταν θὰ
γέλῃ 10 χρόνων θὰ γράφῃ ἐπτακοσίας, ὅταν γέλῃ
14 ἑξακοσίας κτλ. ὥστε ὅταν θὰ ὑπερβῇ τὸ 15 ἔτος
νὰ μὴν εἰμπορῇ νὰ γράψῃ καμμίαν λέξιν, διότι τότε
κατὰ τοὺς ὅρους τῶν Διαγωνισμῶν δὲν θὰ δέχεται ἡ
«Διάπλασις» τὰς ἀπαντήσεις της. — Ἡ ἐπιστολή της
τελειόνη με τὰς ἑξῆς λέξεις: «Νὰ εἰπῇς, σὲ παρακα-
λῶ, φιλότατη «Διάπλασις», τῆς Σφῆκας, πῶς αἱ σει-
σουργήθραι τὰς τρώγουν τὰς σφῆκας καὶ νὰ προσέχῃ
μὴ με παραφορτωθῇ καὶ τὴν πάθῃ».

Ὁ δὲ Ἐσπερος, θεωρῶν τὰς δύο πρώτας ἐρωτήσεις
τῆς Σφῆκας ἀστειοτάτας, ἀπαντᾷ μόνον εἰς τὴν τρίτην
ὅτι ὁ κύρ Γεώργης ἦτο τόσον ἐνήμερος εἰς τὰ νέα τῆς
ἡμέρας ὅσον καὶ ἡ κυρία Σφῆκα εἰς τοὺς Διαγωνισμοὺς
τῆς «Διαπλάσεως».

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

50. Ἑλλητισύμφωνον: *η*ε*ο*ε — *ε*ι*ε*α*η*
— α*ω*ο* — *ι*α* — *υ*ι*ο* — *ι*ε*α*ω*α, — η* — *ι*
— α*η* — *ι*α* — *ω* — *ε*ω* — *ο*υ* — *ω*α*ο* — α*υ*ο*υ*
— α*ει*ι*ι*. — η*ε* — *ε*ε*ε* — *ο*ου* — *ι* — ο*υ* — *ε* — *ει*
— α* — ε*α*α*η* — *α*ι* — ε*υ*ι*α*η* — ε*ει*ο* — *ε*ι* — ο*υ* —
ο*ι*ε*ι*.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Τσάτσας Γελαστίης.

51. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε γράμμα,
τὸ δευτερόν μου — νὰ σὰς τὸ εἶπω; — εἶνε μία... δὲν
σὰς τὸ λέγω; τὸ σύνολόν μου εἶνε πόλις.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικρᾶς Ἑλάφου.

52. Συλλαβόγριφος. Τὸ πρῶτόν μου εἶνε πρό-
θεσις τὸ δευτερόν μου πόλις. Τὸ σύνολόν μου, μολο-
νότι δὲν εἶνε ζῶον, ἔχει κέρατα.

Ἐστάλη ὑπὸ Κωνστ. Ϊ. Καραμπέτσου.

53. Συλλαβόγριφος.

Τὸ ἓνα εἶνε πρόθεσις, τὸ ἄλλο ὄλ' ἢ πλάσις
τὸ σύνολόν μου σ' ὠφελεῖ. Ἄν τῷδε θὰ γελάσῃς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Συλλογισμένου.

54. Λεξιγριφος. Μὲ κεφαλὴν εἰμαι ἀκρωτήριον,
ἄνευ κεφαλῆς ἄνθος

Ἐστάλη ὑπὸ Ἀπόλλωνος τοῦ Μουσηγέτου.

55. Λεξιγριφος.

Μὲ τὴν κεφαλὴν ἂν εἰμαι, ῥήτορας τρανοὺς ξενίζω
κ' εἰμαι τῆς ἐλευθερίας ἐν τεκμηρίον πιστόν,
ἄνευ ταύτης μάχας, ὅπλα, καὶ σταθιὰ σὰς ἐνθυμίζω
κ' εἰς τὰ σώματα μ' εὐρίσκεις παλαιῶν ἀγωνιστῶν.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πολυγράφου.

56. Λέινιγμα.

Ἐχω πτέρυγας μεγάλας, τὰς ἀπλόνω, τὰς ἀνοίγω,
πλὴν ποτὲ δὲν κατορθώνω ἀπ' τὴν θέσιν μου νὰ φύγω.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Σινιήρου.

57. Λέινιγμα. Τί πρᾶγμα εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον
ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἀφοῦ τὸ ἀπολαύσωμεν δὲν αἰσθανό-
μεθα ὅτι τὸ ἔχομεν;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Λαίλαπος.

58. Ἑρώτησις: Ποῖον εἶνε τὸ θηρίον, τὸ ὁποῖον
καὶ μᾶς τρώγει εἰς πρώτην κατὰλληλον εὐκαιρίαν
καὶ τὸ τρώγομεν εἰς πρώτην κατὰλληλον εὐκαιρίαν;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κορυδαλοῦ.

59. Λογοπαίγνιον. Ποῖον πτερωτὸν ἔντομον
ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀετιδέως τῶν Μελαγῶν Αἰθῶν.

60. Λογοπαίγνιον. Πῶς λέγονται τὰ Π, τὰ ὀ-
ποῖα ἔχουσι δυσάρεστον γεῦσιν;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Εὐδόμου Ἀνθού.

61. Λογοπαίγνιον. Ποῖα εἶνε τὰ γράμματα τοῦ
ἀλφαβήτου, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς ἀμελεῖς;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Μικρούλας Τραλαῦ.

62. Λογοπαίγνιον. Τίς τρέχει χωρὶς νὰ κινηταί
ἀπὸ τὴν θέσιν του;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Πτεינוῦ.

63. Ἀπροσδόκητον. Κατὰ τί διαφέρει ἡ κεφαλὴ
μας ἀπὸ τὸν πλόν μας;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κορκοράν.

64. Ἀπροσδόκητον. Διὰ τί ὁ λαγὸς κυνηγούμε-
νος στρέφει συχνὰ ὀπίσω καὶ βλέπει;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μουσουργοῦ.

65. Ἀπροσδόκητον. Πότε 5 καὶ 5 κάμνουν 11;

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀρμενίου.

ΛΥΞΕΙΣ

34. Μὴ διατῆρει τοὺς ὄνυχας ἐπὶ πολὺν χρόνον,
ἀλλὰ φρόντιζε νὰ κόπῃς αὐτοὺς, ὥστε νὰ μὴ ῥῖσαι
ἄκοσμος. Ἐπιμελοῦ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἀναφέ-
ρονται εἰς τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὁδόν-
των. — **35.** Τριαντάφυλλον. — **36.** Μένανδρος. — **37.**
Συνάπτιον. — **38.** Ἐπίγραμμα. — **39.** Κλέων — λέων. —
40. Ὀρολόγιον. — **41.** Ὁ γραμματοκομιστής. — **42.**
Τὸ Ποντικονήσι. — **43.** Τὰ Κ — Λ (καλά). — **44.** Ὅτι
ἀμφότεροι τρώγουν ξύλο. — **45.** Τὸ Παξιμάδι. —
46. Ἀνά-παρά-διά (ἀναπαραδιά). — **47.** Διότι εἰς τὰς
τελευταίας αὐτὰς πόλεις δὲν ὑπάρχει γάλα. — **48.**
Ἐὰν δὲν τὰ φορῶμεν. — **49.** Ἀπὸ τὸ λεξικόν.

ΑΙ «ΠΑΙΔΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ» ΤΟΥ Κ. ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΕΙΜΑΡΜΕΝΟΥ

Πωλούμεναι ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς «Διαπλάσεως» ἀντὶ λεπτ. **50** διὰ τοὺς συνδρομητὰς καὶ **75** διὰ τοὺς μὴ τοιούτους

ΔΙΔΟΝΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Πρὸς πάντας τοὺς ἀγοράζοντας ἀπὸ σήμερον τοὺς τρεῖς ἐκδεδομένους
τόμους τῆς «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ»

Ἐκαστος τόμος τιμᾶται φρ. 2, 50 — Ταχυδρομικῶς δ' ἀποστελλόμενος φρ. 2, 80

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΥΤΩΝ

Ἀετιδέως τῶν Μελαγῶν Αἰθῶν 9. — Ἀηδὼν τῆς Ἑρήμου 6. — Ἀκανυλλίς 9. — Ἀνεμώνη καὶ Λεῖριον 5. — Ἀνέφε-
λος Νύξ 9. — Ἀπόλλων ὁ Μουσηγέτης 4. — Ἀπλανὴς Ἀστήρ 4. — Ἀραβικὸς Ἴππος 6. — Ἀστερόεις Οὐρανός 5. —
Βασιλεῖον Ν. 7. — Βόνα Πηγελ. 6. — Βόρειον Σέλας 7. — Βολωνίτης Δ. Φ. 3. — Βοττάρος — Οὐώριος 7. — Βουσκουδάκη Μα-
ρία 6. — Βροντή. 1. — Δάμνον καὶ Φιντίας 11. — Ἑλλαδοτρόπιον 12. — Ἐσπερος 11. — Ζεφύριος Ἀῦρα 10. — Θαλασσία
Ἀῦρα 4. — Ἰνδικὴ Ὅρνις 6. — Καρχαρία Ἰωάννα 7. — Καραμπέτσος Κ. 2 6'. — Κίρκη 9. — Κλωθὸ τοῦ Σπερχεῖου 5 6'.
— Λαῖλαψ. 11. — Μαυρουδίτης Ἀλεξ. 11. — Μέγας Γ. Α. 3 6'. — Μέλας Ἀετός 6. — Μικρὰ Πεταλούδα 7 6. — Μικρὸς
Διάβολος 5. — Μορμώ 11. — Νεαρά Ἠλικία 8. — Ξανθὸν Ἀστρον. 9 4. — Παγὼν Ἑὺρ. 4 6'. — Παπαδιαμαντόπουλος
Κ. Ι. 10. — Πετιμεζᾶς Θρασύβ. 7. — Ραταπλάν 12. — Ρίχος Γ. Ἑρρίκος 5 6'. — Σελιναῖον Φῶς 4. — Σπετσιέρης Ἀλ.
5 6'. — Στρατηγάκης Ϊ. Μ. Π. 4. — Σωτηριάδου Ἀγγελ. 4. — Τρυποκαρυδον 10. — Τραπάλου Ἀνδρονίκη 7. — Φιλέρη-
μος Τριγών 3. — Φωτοβόλος Ἀστήρ 12. — Χαραμῆς Νικόλ. 5. — Χριστόπουλος Εὐστάθ. 6. — Ψευδώνυμον 6 6' καὶ 6.

Συνδρομὴ ἑτησία καὶ μόνον προπληρωτέα: Ἐν Ἑλλάδι φράγκα 2, — Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 3.

Εἰς τοὺς προμηθεύοντας καὶ προκαταβάλλοντας **10** ὥς **12** συνδρομὰς στέλλεται ἐν ὅλῳ δωρεὰν καὶ ὅλον τὸ ἔτος. Ἀρίεται δ' ἔκπτωσις
δραχ. **20** ἐπὶ ταῖς **100** εἰς τοὺς προμηθεύοντας πλείονας συνδρομὰς τῶν **12**. — Αἱ συνδρομαὶ ἐκ τῶν ἐπαρχικῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀποστελλονται
διὰ γραμματοσημῶν (τῶν 10—30 λεπτ.) Ἑλλήν., καὶ ὅλον τῶν λοιπῶν εὐρωπ. κρατῶν, ὡς καὶ δι' Ἀγροπτικῶν καὶ Ἀμερικανικῶν, εἰς δὲ εἶνε πολλαὶ
διὰ χαρτονομισμάτων τῆς Ἑθνικῆς μόνον Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Γαλλίας, δι' ἐπιταγῶν, διὰ τοκομεριδίων τῶν Ἑλληνικῶν δανειῶν, διὰ χρυσῶν
νομισμάτων, χρηματοκεντρίων καὶ συναλλαγματικῶν. Διευθύνονται δὲ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν διευθυντὴν τῆς Διαπλάσεως τῶν Παίδων εἰς Ἀθήνας.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ» ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας, ἀριθ. 25, ἀπέναντι τῆς Ῥόμβης, ἐν Ἀθήναις.